

“AZƏR-TÜRK BANK” AÇIQ SƏHMDAR CƏMIYYƏTİ

İllik İdarəetmə hesabatı

1. Emitentin adı:

Tam adı: “Azər-Türk Bank” Açıq Səhmdar Cəmiyyəti
Təşkilati-hüquqi forması: açıq səhmdar cəmiyyəti.
Qısaldılmış adı: “Azər-Türk Bank” ASC

2. Emitentin dövlət qeydiyyatı haqqında məlumat:

Dövlət qeydiyyatına alındığı tarix: 02.09.1998

Dövlət qeydiyyatı haqqında şəhadətnamənin nömrəsi: 9

Hüquqi şəxsin eyniləşdirmə kodu: 1382776

Dövlət qeydiyyatını həyata keçirmiş orqanın adı: Azərbaycan Respublikası Ədliyyə Nazirliyi.

Vergi ödəyicisinin eyniləşdirmə nömrəsi: 9900006111

3. Emitentin hüquqi ünvanı, poçt ünvanı və əlaqə telefonları:

Hüquqi ünvanı: Bakı şəhəri, AZ1078, C.Məmmədquluzadə küç.85; 192/193

Poçt ünvanı: Bakı şəhəri, AZ1078, C.Məmmədquluzadə küç.85; 192/193

Əlaqə telefonları: (12) 404 1454, faks: (12) 599 1011;

Elektron poçtun ünvanı: atb@azerturkbank.az;

İnternet şəbəkəsində rəsmi səhifəsi: www.azerturkbank.az

4. Emitentin adında və təşkilati-hüquqi formasında dəyişikliklər:

Emitentin adında və təşkilati-hüquqi formasında dəyişiklik olmamışdır.

5. Emitentin hesabat dövrü ərzində yaranmış və ləğv edilmiş filialları haqqında məlumat:

Masallı filialı, Şirvan filialı, Qəbələ şöbəsi, 2 saylı Şöbə

6. Emitentin heç bir nümayəndəliyi yoxdur.

7. Emitentin bütün törəmə və digər müəssisələrin nizamnamə kapitallarında olan iştirak payı:

SN

№	İnvestisiya qoyulan müəssisələr	Nizamnamə kapitalında payı	
		məbləğlə	%
1	Başak İnam BŞŞ	350 000	5%
2	"Bakı Fond Birjası" QSC	60 000	4.76%
3	"Milli Kart" MMC	120 000	2.40 %
	Cəmi	530 000	xxx

8. Emitent şirkətlər qrupunun bir hissəsi olduğu təqdirdə qrupun adı: Emitent heç bir şirkətlər qrupun hissəsi deyil.

9. Emitentin məşğul olduğu fəaliyyət istiqamətləri : Qanunvericilikdə müəyyən edilmiş qaydada bank fəaliyyəti həyata keçirir.

10. Emitent lisenziya və ya icazəyə malik olduqda, onlar üzrə fəaliyyət növləri və qüvvədə olma müddətləri: AR Mərkəzi Bank tərəfindən verilmiş 29 iyun 1995-ci il tarixli 234 №-li Bank lisenziyası, müddətsiz

11. Emitentin təklif etdiyi məhsullar və xidmətlər: kreditlər, depozitlər, kartlar, pul köçürmələri, valyuta mübadiləsi, depozit seyfləri.

12. Emitentin işçilərinin sayı və onun rüblük dinamikası

01.01.2016-cı il – 313
01.04.2016-cı il – 320
01.07.2016-cı il – 335
01.10.2016-cı il – 370
31.12.2016-cı il – 382

13. Emitentin idarəetmə, icra və nəzarət orqanları haqqında məlumat:
Səhmdarların Ümumi Yığıncağı, Müşahidə Şurası, İdarə Heyəti və Audit Komitəsi

13.1. Emitentin Müşahidə Şurasının üzvləri haqqında məlumat:

Müşahidə şurası üzvünün adı, soyadı, atasının adı	Emitentdə tutduğu vəzifə
Famil Nəcəf oğlu İsmayilov	Müşahidə Şurasının Sədri
Samir Nadir oğlu Nəsibov	Müşahidə Şurasının üzvü
Muqdat Məmməd oğlu İsmayilov	Müşahidə Şurasının üzvü

13.2. Emitentin İdarə Heyətinin üzvləri haqqında məlumat:

İdarə Heyətinin üzvünün adı, soyadı, atasının adı	Emitentdə tutduğu vəzifə
Hüseynov Orxan Ziyad oğlu	İdarə Heyətinin sədri
Rumiyə Ağacəfər qızı Məmmədova	İdarə Heyəti sədrinin müavini

13.3. Emitentin Audit Komitəsi haqqında məlumat:

Audit Komitəsinin üzvünün adı, soyadı, atasının adı	Emitentdə tutduğu vəzifə
Fuad Cəmaləddin oğlu Gəncəliyev	Audit Komitəsinin Sədri
Xələfov Araz Şahbaz oğlu	Audit Komitəsinin üzvü
Manafov Pərvin Qabil oğlu	Audit Komitəsinin üzvü

14. Emitentin fiziki və hüquqi şəxs olan səhmadlarının ayrı ayrılıqda sayı

Hüquqi şəxs	5
-------------	---

15. Emitentin nizamnamə kapitalının beş faizi və daha artıq həcmdə səsli səhmlərinə malik olan şəxslər, onların hər birinə məxsus olan səhmlərin sayı haqqında məlumat:adi adlı sənədsiz

Hüquqi şəxsin tam adı (fiziki şəxsin soyadı, adı, atasının adı)	Hüquqi şəxsin olduğu yer (fiziki şəxsin yaşayış yeri), poçt indeksi göstərilməklə	Ödənilmiş səhmlər say ilə	Emitentin nizamnamə kapitalında payı (faizlə)
AR Əmlak Məsələləri Dövlət Komitəsi	Bakı şəhəri, AZ 1025, Xətai rayonu, Yusif Səfərov küçəsi, 50	37.500.000	75
T.C. Ziraat Bankası A.Ş	T.C, Ankara şəhəri, Anafartalar Mahallesi, Atatürk Bulvarı, No: 8 06050 Altındağ	6.185.767	12,37
“AzRe Təkrarsığorta” ASC	Bakı şəhəri, Bakıxanov küçəsi, 6 , Bridge Plaza	3.276.341	6,55
“Qala Həyat” Sığorta	Bakı şəhəri, AZ 1122,	2.500.000	5

Şirkəti	Tbilisi prospekti 42A		
Ziraat Bank International A. G.	Frankfurt şəh., Hochstr, 50	537.890	1.08

16. Nizamnamə kapitalında Emitentin payı beş faizdən az olmayan hüquqi şəxslər haqqında məlumat:

№	Hüquqi şəxsin adı	Nizamnamə kapitalında payı	
		məbləğlə	%
AR Əmlak Məsələləri Dövlət Komitəsi	Bakı şəhəri, AZ 1025, Xətai rayonu, Yusif Səfərov küçəsi, 50	37.500.000	75
T.C. Ziraat Bankası A.Ş	T.C, Ankara şəhəri, Anafartalar Mahallesi, Atatürk Bulvarı, No: 8 06050 Altındağ	6.185.767	12,37
“AzRe Təkrarsığorta” ASC	Bakı şəhəri, Bakıxanov küçəsi, 6 , Bridge Plaza	3.276.341	6,55

17. Emitentin səhmdarlarının hesabat dövu ərzində keçirilmiş yığıncaqları barədə məlumat:

21.06.2016 - "Azər-Türk Bank" ASC-nin fəaliyyətinin "Ernest&Young" audit şirkəti tərəfindən təsdiqlənmiş və Audit Komitəsi tərəfindən tövsiyyə edilmiş 2015-ci il üzrə audit hesabatının təsdiq edilməsi haqqında

18. Emitentin dövriyyədə olan investisiya qiymətli kağızlarının buraxılışı haqqında məlumat

- Qiymətli kağızların növü: adi səhmlər;
- Qiymətli kağızların forması: adlı sənədsiz;
- Qiymətli kağızlar buraxılışının dövlət qeydiyyat nömrəsi: AZ1003004426
- Son emissiyanın yekunları haqqında hesabatın qeydiyyat tarixi: 15 dekabr 2014
- Qiymətli kağızların miqdarı: 50.000.000 (əlli milyon) ədəd;
- Hər bir qiymətli kağızın nominal dəyəri: 1 (bir) manat;
- Qiymətli kağızlar buraxılışının ümumi məbləği: 50 .000.000 (əlli milyon) manat;

19. Hesabat ili ərzində Emitent tərəfindən səhmlər üzrə ödənilmiş dividendlər haqqında məlumat:

Ödənilməmişdir.

20. Səhmlərin yerləşdirilməsinin həyata keçiriləcəyi fond birjası haqqında məlumat:

Tam adı: "Bakı Fond Birjası" Qapalı Səhmdar Cəmiyyəti

Qısaltılmış adı: "BFB" QSC

VÖEN-i: 1700262271

Hüquqi ünvanı: AZ1025, Bakı şəhəri, Babək prospekti, Ə.Quliyev 11/13

Olduğu yer: AZ1025, Bakı şəhəri, Babək prospekti, Ə.Quliyev 11/13

21. İllik hesabatın təsdiq edildiyi ümumi yığıncağın tarixi

19.06.2016 - "Azər-Türk Bank" ASC-nin fəaliyyətinin "Ernest&Young" audit şirkəti tərəfindən təsdiqlənmiş və Audit Komitəsi tərəfindən tövsiyyə edilmiş 2016-ci il üzrə audit hesabatının təsdiq edilməsi haqqında

22. Hesabatın açıqlanma mənbəyi haqqında məlumat: "Azər-Türk Bank" ASC-nin (www.azerturkbank.az) saytında açıqlanır.

İdarə Heyətinin sədri

**Maliyə Menecmenti
Departamentinin direktoru**

Orxan Hüseynov

Pərvanə Hüseynova

Azər-Türk Bank Açıq Səhmdar Cəmiyyəti

Maliyyə hesabatları

*31 dekabr 2016-cı il tarixində başa çatan il üzrə
Müstəqil auditorun hesabatı ilə birlikdə*

Mündəricat

Müstəqil auditorun hesabatı

Maliyyə hesabatları

Maliyyə vəziyyəti haqqında hesabat	1
Mənfəət və ya zərər haqqında hesabat	2
Ümumi gəlir haqqında hesabat	3
Kapitalda dəyişikliklər haqqında hesabat	4
Pul vəsaitlərinin hərəkəti haqqında hesabat	5

Maliyyə hesabatları ilə bağlı qeydlər

1. Ümumi məlumat	6
2. Hesabatların tərtibatının əsası	6
3. Mühüm mühasibat uçotu prinsiplərinin icmalı	6
4. Mühüm mühasibat uçotu mühakimələri və proqnozları	16
5. Pul vəsaitləri və pul vəsaitlərinin ekvivalentləri	16
6. Kredit təşkilatlarından alınacaq məbləğlər	17
7. Satış üçün mövcud olan investisiya qiymətli kağızları	17
8. Müştərilərə verilmiş kreditlər	17
9. Əmlak və avadanlıqlar	19
10. Qeyri-maddi aktivlər	20
11. Vergilər	20
12. Digər dəyersizləşmələr və ehtiyatlar	21
13. Digər aktivlər və öhdəliklər	22
14. Banklar və dövlət təşkilatları qarşısında öhdəliklər	22
15. Müştərilər qarşısında öhdəliklər	23
16. Kapital	23
17. Təəhhüdlər və potensial öhdəliklər	24
18. Xalis haqq və komissiya gəliri	26
19. Digər gəlir	26
20. İşçilər üzrə, ümumi və inzibati xərclər	26
21. Risklərin idarə edilməsi	27
22. Ədalətli dəyərin ölçülməsi	35
23. Aktivlərin və öhdəliklərin ödəmə müddətlərinin təhlili	37
24. Aidiyyəti olan şəxslərə dair açıqlamalar	37
25. Kapitalın adekvatlığı	39
26. Hesabat dövründən sonra baş vermiş hadisələr	39

Müstəqil auditorun hesabatı

Azər-Türk Bank ASC-nin Səhmdarlarına və İdarə heyətinə

Rəy

Biz Azər-Türk Bank” ASC-nin (“Bank”) 31 dekabr 2016-cı il tarixinə maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatdan və həmin tarixdə başa çatan il üzrə mənfəət və ya zərər, digər ümumi gəlir, kapitalda dəyişikliklər və pul vəsaitlərinin hərəkəti haqqında hesabatlardan, habelə mühüm mühasibat uçotu prinsiplərinin icmalı da daxil olmaqla maliyyə hesabatlarına dair qeydlərdən ibarət olan maliyyə hesabatlarının auditini apardıq.

Bizim fikrimizcə, əlavə edilən maliyyə hesabatları 31 dekabr 2016-cı il tarixinə Bankın maliyyə vəziyyətini və həmin tarixdə başa çatan il üzrə maliyyə nəticələrini və pul vəsaitlərinin hərəkətini Maliyyə Hesabatlarının Beynəlxalq Standartlarına (“MHBS”) uyğun olaraq bütün əhəmiyyətli aspektlər üzrə düzgün əks etdirir.

Rəy üçün əsas

Biz auditi Beynəlxalq Audit Standartlarına (“BAS”) uyğun olaraq apardıq. Bizim həmin standartlar üzrə öhdəliklərimiz hesabatımızın “Maliyyə hesabatlarının auditi üzrə auditorun məsuliyyəti” bölməsində təsvir olunur. Mühasiblər üçün Beynəlxalq Etika Standartları Şurasının “Peşəkar mühasiblərin etika məcəlləsi”-nə (“MBESŞ Məcəlləsi”) uyğun olaraq biz Bankdan müstəqillik və biz MBESŞ Məcəlləsinə uyğun olaraq etika ilə bağlı digər öhdəliklərimizi yerinə yetirmişik. Biz hesab edirik ki, əldə etdiyimiz audit sübutu auditor rəyinin bildirilməsi üçün yetərli və müvafiq əsas təmin edir.

Maliyyə hesabatları üçün rəhbərliyin və audit komitəsinin məsuliyyəti

Rəhbərlik maliyyə hesabatlarının MHBS-yə uyğun hazırlanması və düzgün təqdim edilməsi, həmçinin fərqləndirici və ya səhv nəticəsində yaranmasından asılı olmayaraq əhəmiyyətli səhvlər olmayan maliyyə hesabatlarının hazırlanması üçün rəhbərliyin lazım bildiyi daxili nəzarət üzrə məsuliyyət daşıyır.

Maliyyə hesabatlarını hazırlayarkən, rəhbərliyin Bankı ləğv etmək və ya əməliyyatları dayandırmaq niyyəti olduğu və ya bunu etməkdən başqa heç bir real alternativ olmadığı hallar istisna olmaqla, rəhbərlik Bankın daim fəaliyyətdə olan müəssisə kimi fəaliyyətinə davam etməsi qabiliyyətinin qiymətləndirilməsinə, daim fəaliyyətdə olan müəssisə kimi fəaliyyətlə bağlı məsələlərin (bələ məsələlər varsa) açıqlanmasına və mühasibat uçotunun daim fəaliyyətdə olan müəssisə konsepsiyasının istifadə edilməsinə görə məsuliyyət daşıyır.

Audit komitəsi Bankın maliyyə hesabatlarının hazırlanması prosesinə nəzarət üçün məsuliyyət daşıyır.

Maliyyə hesabatlarının auditi üzrə auditorun məsuliyyəti

Bizim məqsədimiz ümumiyyətlə maliyyə hesabatlarında fərqləndirici və ya səhv nəticəsində əhəmiyyətli təhriflərin olmamasına kifayət qədər əminlik əldə etmək və rəyimiz daxil olan auditor hesabatını təqdim etməkdir. Kifayət qədər əminlik əminliyin yüksək dərəcəsini ifadə edir, lakin BAS-a uyğun olaraq aparılmış audit nəticəsində mövcud olan bütün təhriflərin üzə çıxarılmasına zəmanət vermir. Təhriflər fərqləndirici və ya səhv nəticəsində əmələ gələ bilər və fərqi və ya məcmu halda götürülməklə hazırkı maliyyə hesabatlarının əsasında istifadəçilərin qəbul edəcəyi iqtisadi qərarlara təsir göstərmələrini ehtimal etməyə əsas olacağı halda əhəmiyyətli hesab olunur.

BAS-a uyğun olaraq aparılmış auditin bir hissəsi olaraq biz audit zamanı peşəkar mühakimə və peşəkar skeptisizm tətbiq edirik. Biz həmçinin:

- Maliyyə hesabatlarında fırıldaqçılıq və ya səhv nəticəsində əhəmiyyətli təhriflərin olması risklərini müəyyən edir və qiymətləndirir, həmin risklərə cavab olaraq audit prosedurlarını layihələşdirir və həyata keçirir, eləcə də rəyimiz üçün əsas yaratmaq məqsədilə kifayət və münasib olan audit sübutunu əldə edirik. Fırıldaqçılıq nəticəsində yaranmış əhəmiyyətli təhriflərin aşkar edilməməsi riski səhvlər nəticəsində yaranmış əhəmiyyətli təhriflərin aşkar edilməməsi riskindən yüksəkdir, çünki fırıldaqçılığa gizli sözləşmə, saxtakarlıq, bilərəkdən səhv buraxma, yanlış təqdimat və ya daxili nəzarət qaydalarına əməl olunmaması daxil ola bilər.
- Müəyyən şəraitdə münasib olan audit prosedurlarının işlənilib hazırlanması məqsədilə auditə aid olan daxili nəzarət elementləri haqqında anlayış əldə edir, lakin bu zaman Bankın daxili nəzarət sisteminin səmərəliliyi haqqında rəy bildirmək məqsədini güdmürük.
- Rəhbərlik tərəfindən istifadə edilmiş uçot prinsiplərinin münasibliyini, uçot təxminlərinin və əlaqəli açıqlamaların əsaslılığını qiymətləndiririk.
- Rəhbərlik tərəfindən mühasibat uçotunun daim fəaliyyətdə olan müəssisə konsepsiyasının tətbiqinin münasibliyi və əldə edilmiş audit sübutlarına əsaslanaraq Bankın daim fəaliyyətdə olan müəssisə kimi fəaliyyətinə davam etməsi ilə bağlı əhəmiyyətli şübhə doğuran hadisə və ya şəraitlərlə əlaqədar mühüm qeyri-müəyyənliyin olub-olmaması haqqında nəticə çıxarıyıq. Mühüm qeyri-müəyyənliyin mövcud olduğu qənaətinə gələcəyimiz halda, biz auditor hesabatımızda maliyyə hesabatlarındakı əlaqəli açıqlamalara diqqəti yönəltməliyik və ya, əgər bu cür açıqlamalar qeyri-münasib olarsa, rəyimizə düzəliş etməliyik. Lakin gələcək hadisə və ya şəraitlər Bankın daim fəaliyyətdə olan müəssisə kimi fəaliyyətinə davam etməməsinə gətirib çıxara bilər.
- Məlumatların açıqlanması da daxil olmaqla maliyyə hesabatlarının ümumi təqdimatı, strukturu və məzmununu, eləcə də maliyyə hesabatlarının müvafiq əməliyyat və hadisələri düzgün təqdim edib-ətmədiyini qiymətləndiririk.

Biz Audit komitəsinin nəzərinə, digər məsələlərlə yanaşı, auditin planlaşdırılmış əhatə dairəsi, vaxtı və əhəmiyyətli audit nəticələri, o cümlədən audit zamanı daxili nəzarətdə müəyyən etdiyimiz hər hansı əhəmiyyətli çatışmazlıqları çatdırırıq.

18 aprel 2017-ci il

Bakı, Azərbaycan

Maliyyə vəziyyəti haqqında hesabat**31 dekabr 2016-cı il tarixinə***(Cədvəllərdəki rəqəmlər min Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)*

	Qeydlər	2016	2015
Aktivlər			
Pul vəsaitləri və pul vəsaitlərinin ekvivalentləri	5	184,326	227,971
Kredit təşkilatlarından alınacaq məbləğlər	6	121,208	22,574
Satış üçün mövcud olan investisiya qiymətli kağızları	7	4,428	283
Müştərilərə verilmiş kreditlər	8	143,801	401,781
Əmlak və avadanlıqlar	9	7,834	6,469
Qeyri-maddi aktivlər	10	2,711	1,526
Cari mənfəət vergisi aktivləri		1,040	508
Təxirə salınmış mənfəət vergisi aktivləri	11	268	1,355
Digər aktivlər	13	1,940	1,111
Cəmi aktivlər		467,556	663,578
Öhdəliklər			
Banklar və dövlət təşkilatları qarşısında öhdəliklər	14	175,184	353,384
Müştərilər qarşısında öhdəliklər	15	232,339	261,055
Digər öhdəliklər	13	7,737	3,230
Cəmi öhdəliklər		415,260	617,669
Kapital			
Səhm kapitalı	16	50,000	50,000
Bölüşdürülməmiş mənfəət /(yığılmış defisit)		2,296	(4,091)
Cəmi kapital		52,296	45,909
Cəmi öhdəliklər və kapital		467,556	663,578

Bankın İdarə Heyətinin adından təsdiq edilmiş və imzalanmışdır:

Orxan Hüseynov

İdarə Heyətinin sədri v.i.e.

Rumiyyə Məmmədova

İdarə Heyətinin sədr müavini

18 aprel 2017-ci il

Mənfəət və ya zərər haqqında hesabat**31 dekabr 2016-cı il tarixində başa çatan il üzrə***(Cədvəllərdəki rəqəmlər min Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)*

	Qeydlər	2016	2015
Faiz gəliri			
Müştərilərə verilmiş kreditlər		18,057	12,569
Kredit təşkilatlarından alınacaq məbləğlər		5,475	272
Satış üçün mövcud olan investisiya qiymətli kağızları		293	428
		23,825	13,269
Faiz xərci			
Banklar və dövlət təşkilatları qarşısında öhdəliklər		(7,929)	(4,297)
Müştərilər qarşısında öhdəliklər		(6,477)	(5,922)
Repo razılaşmaları		-	(45)
		(14,406)	(10,264)
Xalis faiz gəliri		9,419	3,005
Kreditin dəyersizləşməsi üçün ehtiyat	8	(9,935)	(6,623)
Kreditin dəyersizləşməsi üçün ehtiyatdan sonra xalis faiz gəliri		(516)	(3,618)
Xalis haqq və komissiya gəliri	18	4,787	1,035
Xarici valyutalardan xalis gəlirlər/(zərərlər):			
- dilinq əməliyyatları üzrə		16,464	5,611
- məzənnə fərqi		1,387	4,248
Digər gəlir	19	5,690	1,180
Qeyri-faiz gəliri		28,328	12,074
İşçilər üzrə xərclər	20	(8,926)	(6,658)
Ümumi və inzibati xərclər	20	(7,300)	(4,150)
Köhnəlmə və amortizasiya	9, 10	(1,728)	(782)
Satış üçün mövcud olan investisiya qiymətli kağızlarının dəyersizləşməsi	7	(103)	(175)
Digər dəyersizləşmə və ehtiyatlar	12	(1,764)	(462)
Qeyri-faiz xərcləri		(19,821)	(12,227)
Mənfəət vergisi xərcindən əvvəl mənfəət/(zərər)		7,991	(3,771)
Mənfəət vergisi (xərci)/faydası	11	(1,604)	600
İl üzrə mənfəət/(zərər)		6,387	(3,171)

Ümumi gəlir haqqında hesabat**31 dekabr 2016-cı il tarixində başa çatan il üzrə***(Cədvəllərdəki rəqəmlər min Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)*

	Qeydlər	2016	2015
İl üzrə mənfəət/(zərər)		6,387	(3,171)
Digər ümumi gəlir			
<i>Sonrakı dövrlərdə mənfəətə və ya zərəre yenidən təsnif edilməli olan digər ümumi gəlir:</i>			
Satış üçün mövcud olan investisiya qiymətli kağızları üzrə reallaşdırılmamış zərərlər		(103)	(175)
Mənfəət və ya zərər haqqında hesabatə yenidən təsnif edilmiş satış üçün mövcud olan investisiya qiymətli kağızları üzrə reallaşdırılmış gəlirlər		-	(31)
Mənfəət və ya zərər haqqında hesabatə yenidən təsnif edilmiş satış üçün mövcud olan investisiya qiymətli kağızlarının dəyersizləşməsi	7	103	175
Mənfəət vergisinin təsiri		-	6
Sonrakı dövrlərdə mənfəət və ya zərəre yenidən təsnif edilməli olan xalis digər ümumi zərər		-	(25)
İl üzrə cəmi ümumi gəlir/(zərər)		6,387	(3,196)

Kapitalda dəyişikliklər haqqında hesabat**31 dekabr 2016-cı il tarixində başa çatan il üzrə***(Cədvəllərdəki rəqəmlər min Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)*

	Səhm kapitalı	Satış üçün mövcud olan investisiya qiymətli kağızları üzrə reallaşdırılmamış gəlir	Bölüşdürülməmiş mənfəət / (yığılmış defisit)	Cəmi kapital
31 dekabr 2014-cü il	50,000	25	(2,784)	47,241
İl üzrə zərər	-	-	(3,171)	(3,171)
İl üzrə digər ümumi zərər	-	(25)	-	(25)
İl üzrə cəmi ümumi zərər	-	(25)	(3,171)	(3,196)
Bankın səhmdarlarına dividendlərin ləğv edilməsi (Qeyd 16)	-	-	1,864	1,864
31 dekabr 2015-ci il	50,000	-	(4,091)	45,909
İl üzrə mənfəət	-	-	6,387	6,387
İl üzrə cəmi ümumi gəlir	-	-	6,387	6,387
31 dekabr 2016-cı il	50,000	-	2,296	52,296

Pul vəsaitlərinin hərəkəti haqqında hesabat**31 dekabr 2016-cı il tarixində başa çatan il üzrə***(Cədvəllərdəki rəqəmlər min Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)*

	<i>Qeydlər</i>	2016	2015
Əməliyyat fəaliyyətindən pul vəsaitlərinin hərəkəti			
Alınmış faiz		17,168	10,913
Ödənilmiş faiz		(7,903)	(3,350)
Alınmış haqq və komissiya		6,950	3,697
Ödənilmiş haqq və komissiya		(1,858)	(2,427)
Xarici valyuta ilə mübadilə əməliyyatlarından xalis reallaşdırılmış gəlirlər		16,464	5,611
İşçilərlə bağlı ödənilmiş xərclər		(9,074)	(6,446)
Ödənilmiş ümumi və inzibati xərclər		(7,196)	(4,143)
Alınmış digər gəlir		108	10
Əməliyyat aktivlərində və öhdəliklərində dəyişikliklərdən əvvəl əməliyyat fəaliyyəti üzrə əldə edilmiş pul vəsaitlərinin hərəkəti		14,659	3,865
<i>Əməliyyat aktivlərində xalis (artım)/azalma</i>			
Kredit təşkilatlarından alınacaq məbləğlər		(100,263)	(17,819)
Müştərilərə verilmiş kreditlər		253,853	(30,917)
Digər aktivlər		1,596	2,125
<i>Əməliyyat öhdəliklərində xalis artım/(azalma)</i>			
Banklar və dövlət təşkilatları qarşısında öhdəliklər		(210,638)	2,964
Müştərilər qarşısında öhdəliklər		(49,095)	119,800
Digər öhdəliklər		(3,335)	(2,646)
Mənfəət vergisindən əvvəl əməliyyat fəaliyyəti üzrə (istifadə edilmiş) / əldə edilmiş xalis pul vəsaitləri		(93,223)	77,372
Ödənilmiş mənfəət vergisi		(1,049)	(145)
Əməliyyat fəaliyyəti üzrə (istifadə edilmiş) / əldə edilmiş xalis pul vəsaitləri		(94,272)	77,227
İnvestisiya fəaliyyətindən pul vəsaitlərinin hərəkəti			
Satış üçün mövcud olan investisiya qiymətli kağızlarının satılmasından və geri alınmasından daxilolmalar		5,000	43,572
Satış üçün mövcud olan investisiya qiymətli kağızlarının alınması		(8,791)	(29,000)
Əmlak və avadanlıqların alınması		(2,804)	(6,452)
Qeyri-maddi aktivlərin alınması		(1,608)	(1,220)
İnvestisiya fəaliyyəti üzrə (istifadə edilmiş) / əldə edilmiş xalis pul vəsaitləri		(8,203)	6,900
Məzənnələrin dəyişməsinin pul vəsaitləri və pul vəsaitlərinin ekvivalentlərinə təsiri		58,830	77,659
Pul vəsaitləri və pul vəsaitlərinin ekvivalentlərində xalis artım		(43,645)	161,786
Pul vəsaitləri və pul vəsaitlərinin ekvivalentləri, ilin əvvəlinə		227,971	66,185
Pul vəsaitləri və pul vəsaitlərinin ekvivalentləri, ilin sonuna	5	184,326	227,971

(Cədvəllərdəki rəqəmlər min Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

1. Ümumi məlumat

Azər-Türk Bank Açıq Səhmdar Cəmiyyəti ("Bank") 1995-ci ilin may ayında Azərbaycan Respublikasında təsis edilmişdir. Bank Maliyyə Bazarlarına Nəzarət Palatası ("MBNP") tərəfindən nizamlanır və fəaliyyətini 234 sayılı lisenziya əsasında həyata keçirir.

Bankın əsas işgüzar fəaliyyəti korporativ və pərakəndə əməliyyatların həyata keçirilməsindən ibarətdir. Bu əməliyyatlara sərbəst dövrəli valyutalarda və Azərbaycan manatı ilə ("AZN") depozitlərin alınması və kommersiya kreditlərinin verilməsi, Azərbaycanın daxilində və xaricə ödənişlərin köçürülməsi, müştərilərin ixrac/idxal əməliyyatlarının dəstəklənməsi, xarici valyutanın mübadiləsi, eləcə də kommersiya və pərakəndə müştərilərə digər bank xidmətlərinin göstərilməsi daxildir.

31 dekabr 2016-cı il tarixinə Bankın şəbəkəsi baş ofis, 1 müştəri xidməti departamenti, 7 filial və 3 şöbədə ibarət olmuşdur (2015-ci il: baş ofis, 1 müştəri xidməti departamenti və 5 filial).

31 dekabr 2016-cı il tarixinə Bankın işçilərinin sayı 382 (2015-ci il: 313) olmuşdur.

Bankın rəsmi ünvanı: Azərbaycan, Bakı, AZ 1078, C. Məmmədquluzadə küçəsi, 85, 192/193.

31 dekabr tarixlərinə, Bankın mövcud səhmlərinə aşağıdakı səhmdarlar sahib olmuşlar:

Səhmdar	2016, %	2015, %
Azərbaycan Respublikasının hökuməti	75.00	75.00
T.C. Ziraat Bankası A.Ş.	12.37	12.37
AzRe Təkrarsığorta ASC	6.55	6.55
Qala Həyat Sığorta Şirkəti ASC	5.00	5.00
"Ziraat Bank International AG"	1.08	1.08
Cəmi	100.00	100.00

31 dekabr 2016-cı və 2015-ci il tarixlərinə Bankın yekun səhmdarı Azərbaycan Respublikası Dövlət Əmlak Komitəsinin təmsil etdiyi Azərbaycan Respublikasının hökumətidir ("Hökumət").

2. Hesabatların tərtibatının əsası

Ümumi məsələlər

Hazırkı maliyyə hesabatları Maliyyə Hesabatlarının Beynəlxalq Standartları ("MHBS") əsasında hazırlanmışdır.

Azərbaycan manatı ("AZN") Bankın funksional və təqdimat valyutasıdır, çünki əməliyyatların əksəriyyəti AZN ilə ifadə edilir, ölçülür və ya maliyyələşdirilir. Digər valyutalarla aparılmış əməliyyatlar xarici valyuta ilə əməliyyatlar kimi uçota alınır. Bank qeydlərin aparılmasını və maliyyə hesabatlarının hazırlanmasını AZN ilə və MHBS-ə uyğun olaraq həyata keçirməlidir. Hazırkı maliyyə hesabatları, xüsusi olaraq qeyd edilmiş hallar və bir səhm üzrə dəyər istisna olmaqla, min Azərbaycan manatı ("AZN") ilə təqdim edilir. Ədalətli dəyər ilə ölçülən satış üçün mövcud olan investisiya qiymətli kağızları istisna olmaqla, maliyyə hesabatları ilkin maya dəyəri əsasında hazırlanmışdır.

3. Mühüm mühasibat uçotu prinsiplərinin icmalı

Mühasibat uçotu prinsiplərində dəyişikliklər

Bank 1 yanvar 2016-cı il tarixinə və bu tarixdən qüvvəyə minən aşağıdakı düzəlişlər edilmiş MHBS-ləri qəbul etmişdir.

1 sayılı MUBS-a düzəlişlər: "Açıqlama təşəbbüsü"

1 sayılı "Maliyyə hesabatlarının təqdimatı" MUBS-a düzəlişlər 1 sayılı MUBS-un tələblərini əhəmiyyətli dəyişmədən izah edir. Düzəlişlər aşağıdakıları izah edir:

- 1 sayılı MUBS-da əhəmiyyətlik tələbləri;
- Mənfəət və ya zərər, digər ümumi gəlir haqqında hesabatda və maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda xüsusi sətir elementləri bir-birindən ayrılabilir;
- Müəssisələr maliyyə hesabatlarında təqdim etdikləri qeydlərin ardıcılığını öz ixtiyarlarına görə seçə bilər;
- Kapital metodundan istifadə etməklə uçota alınmış asılı müəssisələrin və birləşmiş müəssisələrin digər ümumi gəlirdə payı ümumi şəkildə, bir sətir elementi kimi təqdim edilməli və mənfəət və ya zərərdə sonradan yenidən təsnif ediləcək və ya edilməyəcək maddələr arasında təsnifləşdirilməlidir.

(Cədvəllərdəki rəqəmlər min Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

Bundan əlavə, düzəlişlər maliyyə vəziyyəti, mənfəət və ya zərər və digər ümumi gəlir haqqında hesabatlarda əlavə aralıq nəticələr təqdim ediləndə tətbiq edilən tələbləri izah edir. Bu düzəlişlər 1 yanvar 2016-cı il tarixində və ya bu tarixdən sonra başlayan illik dövrlər üçün qüvvəyə minir. Düzəlişlər Banka təsir göstərmir.

2012-2014 illər üzrə təkmilləşdirmələr

Təkmilləşdirmələr 1 yanvar 2016-cı il tarixində və ya bu tarixdən sonra başlayan illik dövrlərdə qüvvəyə minir. Bunlara aşağıdakılar daxildir:

7 sayılı MHBS "Maliyyə alətləri: Açıqlamalar"

Düzəlişdə izah edilir ki, haqqı daxil edən xidmət müqaviləsi maliyyə aktivində davam edən iştirak ola bilər. Açıqlamaların tələb edilib-edilmədiyini qiymətləndirmək üçün müəssisə 7 sayılı MHBS-də nəzərdə tutulan davam edən iştirak dair qaydalara uyğun olaraq haqqın və razılaşmanın xüsusiyyətini qiymətləndirməlidir. Hansı xidmət müqavilələrinin davam edən iştirak olduğunu müəyyən etmək üçün qiymətləndirmə retrospektiv qaydada tətbiq edilməlidir. Lakin, tələb edilən açıqlamaların müəssisənin ilk dəfə olaraq düzəlişləri tətbiq etdiyi illik dövrdən əvvəl başlayan hər hansı dövr üzrə təqdim edilməsinə ehtiyac yoxdur. Bu düzəlişin Banka təsiri yoxdur.

Ədalətli dəyərin ölçülməsi

Bank maliyyə alətlərini, o cümlədən ticarət və satış üçün mövcud olan qiymətli kağızları, törəmə alətləri və investisiya əmlakı kimi qeyri-maliyyə aktivləri hər hesabat tarixində ədalətli dəyərle ölçür. Amortizasiya hesablanmış dəyərle ölçülmüş maliyyə alətlərinin ədalətli dəyərləri 22-ci Qeyddə təqdim edilir.

Ədalətli dəyər ölçmə tarixində bazar iştirakçıları arasında aparılan müntəzəm əməliyyatlar zamanı aktivin satılmasından alınacaq və ya öhdəliyin köçürülməsinə görə ödəniləcək məbləğdir. Ədalətli dəyər ölçülərkən aktivin satılması və ya öhdəliyin köçürülməsi əməliyyatının aşağıdakı yerlərdən birində aparılması ehtimal edilir:

- Aktivin və ya öhdəliyin əsas bazarı; və ya
- Əsas bazar olmayanda, aktivin və ya öhdəliyin ən əlverişli bazarı.

Bankın əsas və ya ən əlverişli bazara çıxışı olmalıdır. Aktivin və ya öhdəliyin ədalətli dəyəri bazar iştirakçıları aktivini və ya öhdəliyi qiymətləndirərkən istifadə etdiyi fərziyyələri istifadə etməklə ölçülməlidir və bu zaman ehtimal edilməlidir ki, bazar iştirakçıları öz hərəkətlərində ən yaxşı iqtisadi mənfəətlərini güdürlər. Qeyri-maliyyə aktivinin ədalətli dəyəri ölçülərkən bazar iştirakçısının, aktivini maksimal və ən yaxşı şəkildə istifadə etməklə və ya həmin aktivini maksimal və ən yaxşı şəkildə istifadə edəcək digər bazar iştirakçısına satmaqla, iqtisadi fayda əldə etmək qabiliyyəti nəzərə alınır.

Bank mövcud şəraitdə münasib olan və ədalətli dəyəri ölçmək üçün kifayət qədər məlumatları olan, müvafiq bazar məlumatlarını maksimal istifadə edən və müşahidə edilməyən məlumatların istifadəsini minimuma endirən qiymətləndirmə üsullarını istifadə edir. Maliyyə hesabatlarında ədalətli dəyəri ölçülən və ya təqdim edilən bütün aktivlər və öhdəliklər ədalətli dəyərin ölçülməsi üçün ümumiyyətlə əhəmiyyətli olan ən aşağı səviyyəli giriş məlumatları əsasında ədalətli dəyər iyerarxiyasının daxilində aşağıda təsvir olunan kateqoriyalara bölünür:

- Səviyyə 1 – oxşar aktivlər və ya öhdəliklər üçün fəal bazarlarda kvotasiya edilmiş (təshih edilməmiş) qiymətləri mövcud olanlar;
- Səviyyə 2 – ədalətli dəyərin ölçülməsi üçün əhəmiyyətli olan ən aşağı səviyyəli giriş məlumatları birbaşa və ya dolayısı ilə müşahidə edilən qiymətləndirmə üsulları;
- Səviyyə 3 – ədalətli dəyərin ölçülməsi üçün əhəmiyyətli olan ən aşağı səviyyəli giriş məlumatları müşahidə edilməyən qiymətləndirmə üsulları.

Maliyyə hesabatlarında dövrü şəkildə tanınan aktivlər və öhdəliklər üçün Bank hər hesabat dövrünün sonunda kateqoriyalara bölməni yenidən qiymətləndirərək iyerarxiyanın daxilində Səviyyələr arasında köçürmələrin baş verib-vermədiyini müəyyən edir (ədalətli dəyərin ölçülməsi üçün ümumiyyətlə əhəmiyyətli olan ən aşağı səviyyəli giriş məlumatları əsasında).

(Cədvəllərdəki rəqəmlər min Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

3. Mühüm mühasibat uçotu prinsiplərinin icmalı (davamı)

Maliyyə aktivləri

İlkin tanınma

39 sayılı MUBS ilə əhatə olunan maliyyə aktivləri müvafiq qaydada ədalətli dəyərinin dəyişməsi mənfəət və ya zərərdə əks olunan maliyyə aktivləri, ödəmə müddəti tamamlanana qədər saxlanılan investisiyalar, kreditlər və debitor borcları və ya satış üçün mövcud olan maliyyə aktivlərinə təsnif edilir. Bank maliyyə aktivlərini ilkin tanıma zamanı təsnifləşdirir və sonra aşağıda təsvir olunan müəyyən hallarda maliyyə aktivlərini yenidən təsnif edə bilər.

Tanıma tarixi

Maliyyə aktivlərinin bütün müntəzəm alışları və satışları alqı-satqı tarixində, yəni Bank aktivi almaq öhdəliyini üzərinə götürdüyü tarixdə tanınır. Müntəzəm alış və ya satış əməliyyatları qanunvericiliklə və ya bazar razılaşmaları ilə ümumi şəkildə müəyyən edilmiş müddət ərzində aktivlərin çatdırılmasını tələb edən maliyyə aktivlərinin alınması və ya satılması deməkdir.

Kreditlər və debitor borcları

Kreditlər və debitor borcları fəal bazarda dövr etməyən, dəyişməz və ya müəyyən edilə bilən ödənişli qeyri-törəmə maliyyə aktivləridir. Onlar dərhal və ya qısa müddətdə satılmaq üçün nəzərdə tutulmur, ticarət qiymətli kağızları kimi təsnif edilmir və ya satış üçün mövcud olan investisiya qiymətli kağızları kimi göstərilir. Belə aktivlər effektiv faiz dərəcəsi metodundan istifadə etməklə amortizasiya olunmuş dəyərlə əks etdirilir. Gəlir və zərərlər mənfəət və ya zərərdə kreditlər və debitor borcları uçotdan çıxarılanda və ya dəyərsizləşəndə, eləcə də amortizasiyanın hesablanması prosesində əks etdirilir.

Satış üçün mövcud olan maliyyə aktivləri

Satış üçün mövcud olan maliyyə aktivləri satış üçün təyin edilmiş və ya yuxarıda göstərilən üç sinifdən heç birinə təsnif edilməyən qeyri-törəmə maliyyə aktivləridir. İlkin tanımadan sonra satış üçün mövcud olan maliyyə aktivləri ədalətli dəyərlə ölçülür və bu zaman gəlir və ya xərclər investisiyanın tanınması dayanana və ya investisiyanın dəyərsizləşməsi müəyyən edilənə qədər digər ümumi gəlirin tərkibində əks etdirilir. Belə halda əvvəl digər ümumi gəlirin tərkibində əks etdirilmiş gəlir və ya zərər mənfəət və ya zərər haqqında hesabatda yenidən təsnif edilir. Bununla bərabər effektiv faiz dərəcəsi metodu ilə hesablanmış faizlər mənfəət və ya zərərdə əks etdirilir.

Maliyyə aktivlərinin yenidən təsnif edilməsi

Ticarət üçün saxlanılan aktiv kimi təsnif edilmiş qeyri-törəmə maliyyə aktivi artıq yaxın zamanda satılmaq məqsədilə saxlanılırsa, aşağıdakı hallardan birində ədalətli dəyərinin dəyişməsi mənfəət və ya zərərdə əks olunan maliyyə aktivləri kateqoriyasından çıxarıla bilər:

- yuxarıda göstərilmiş kreditlər və debitor borcları anlayışına uyğun olan maliyyə aktivi o halda kreditlər və debitor borcları kateqoriyasına yenidən təsnif edilə bilər ki, Bank onu yaxın gələcəkdə və ya ödəmə müddəti tamamlananadək saxlamaq niyyətində və qabiliyyətində olsun;
- digər maliyyə aktivləri yalnız nadir hallarda satış üçün mövcud olan və ya ödəmə müddəti tamamlanana qədər saxlanılan aktivlər kimi yenidən təsnif edilə bilər.

Kreditlər və debitor borcları tərifinə uyğun olan satış üçün mövcud olan maliyyə aktivi Bank onu yaxın gələcəkdə və ya ödəmə müddəti tamamlananadək saxlamaq niyyətinə və imkanına malikdirsə, kreditlər və debitor borcları kateqoriyasına yenidən təsnif edilə bilər.

Maliyyə aktivləri yenidən təsnif etmə tarixində ədalətli dəyərlə yenidən təsnif edilir. Artıq mənfəət və ya zərərdə tanınmış gəlir və ya zərər geri qaytarılmır. Yenidən təsnif etmə tarixində maliyyə aktivinin ədalətli dəyəri, müvafiq olaraq, onun yeni dəyəri və ya amortizasiya edilmiş dəyəri olur.

Pul vəsaitləri və pul vəsaitlərinin ekvivalentləri

Pul vəsaitləri və pul vəsaitlərinin ekvivalentləri kassada olan pul vəsaitləri, Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Bankından ("ARMB") alınacaq məbləğlər (məcburi ehtiyatları çıxmaqla) və ödəmə müddəti verildiyi tarixdən etibarən doxsan gündən artıq olmayan və müqavilə yüklüylündən azad olan kredit təşkilatlarından alınacaq məbləğlər daxildir.

(Cədvəllərdəki rəqəmlər min Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

3. Mühüm mühasibat uçotu prinsiplərinin icmalı (davamı)

Borc vəsaitləri

Buraxılmış maliyyə alətləri və ya onların komponentləri o halda öhdəlik kimi təsnif edilir ki, müqavilə razılaşmasının mahiyyəti Bankın üzərinə aşağıdakı öhdəliklərdən birinin qoyulması ilə nəticələnsin: sahibə pul vəsaitləri və ya digər maliyyə aktivini çatdırmaq və ya öhdəliyi müəyyən məbləğdə pul vəsaitinin və ya digər maliyyə aktivinin müəyyən sayda xüsusi kapital alətlərinə mübadilə etməkdən fərqli olan yolla ödəmək. Belə alətlərə müştəri qarşısında öhdəliklər və Banklar və dövlət təşkilatları qarşısında öhdəliklər daxildir. İlk tanımadan sonra borclar amortizasiya olunmuş dəyərle, effektiv faiz metodundan istifadə etməklə ölçülür. Gəlir və zərərlər mənfəət və zərərdə borclar silindikdə, eləcə də amortizasiyanın hesablanması prosesində əks etdirilir.

“Repo” və əks “repo” razılaşmaları

Qiymətli kağızların satılması və geri alınması razılaşmaları (“repo” razılaşmaları) təminatlı maliyyələşdirmə əməliyyatları kimi əks etdirilir. “Repo” razılaşmaları əsasında satılmış qiymətli kağızlar maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda əks etdirilir. Tərəf-müqabil müqavilə şərtlərindən və ya qəbul edilmiş təcrübədən irəli gələrək həmin qiymətli kağızların satılması və ya yenidən girov qoyulması hüququna malik olduqda, “repo” razılaşmaları əsasında girov qoyulan qiymətli kağızlar kimi yenidən təsnif edilir. Müvafiq öhdəliklər kredit təşkilatlarına və ya müştərilər qarşısında öhdəliklərin tərkibində təqdim olunur. Geri satılma (əks “repo”) razılaşmaları əsasında alınmış qiymətli kağızlar əhəmiyyətli olanda maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda ayrıca hesab və ya şəraitdən asılı olaraq pul vəsaitləri və ya pul vəsaitlərinin ekvivalentləri və müştərilərə verilmiş kreditlər kimi əks etdirilir. Satış qiyməti ilə geri alış qiyməti arasında fərq faiz hesab olunur və təsirli gəlirlilik metodundan istifadə etməklə “repo” razılaşmalarının müddəti ərzində hesablanır.

Lizinqlər

Əməliyyat lizinqi – Bank lizinq alan qismində

Lizinq üzrə obyektlərin mülkiyyət hüququ ilə əlaqədar risk və gəlirlər lizinqə verən tərəfindən Banka ötürülmədikdə aktivlərin lizinqi əməliyyat lizinqi hesab olunur. Əməliyyat lizinqi əsasında ödənişlər lizinqin müddəti ərzində bərabər çıxımlar metoduna əsasən ümumi və inzibati xərclərin tərkibinə daxil edilir.

Maliyyə alətlərinin ilkin tanınmada ölçülməsi

İlkin tanınma zamanı maliyyə alətləri ədalətli dəyərle ölçülür. Ədalətli dəyərinin dəyişməsi mənfəət və ya zərərdə əks olunmayan alətlərin ədalətli dəyərlərinə əməliyyatla birbaşa əlaqəsi olan xərclər əlavə edilir.

Adətən, ilkin tanınmada maliyyə alətinin ədalətli dəyərinin ən yaxşı sübutu əməliyyat qiymətidir. Bank ilkin tanınmada ədalətli dəyərin əməliyyat qiymətindən fərqli olduğunu müəyyən edərsə, onda:

- ədalətli dəyər fəal bazarda oxşar aktivlər və ya öhdəliklərin kotirovkaları ilə sübuta yetirilirsə (yəni Səviyyə 1 üçün giriş məlumatları) və ya yalnız müşahidə edilə bilən bazarlarda əldə edilən məlumatları istifadə edən qiymətləndirmə üsullarına əsaslanırsa, Bank ilkin tanınmada ədalətli dəyər və əməliyyat qiyməti arasındakı fərqi gəlir və ya zərər kimi tanıyır;
- bütün digər hallarda maliyyə alətinin ilkin qiymətləndirməsində ilkin tanınmada ədalətli dəyər və əməliyyat qiyməti arasındakı fərqi təxirə salmaq üçün düzəliş aparılır. İlkin tanınmadan sonra Bank bu təxirə salınmış fərqi gəlir və ya xərc kimi yalnız giriş məlumatları müşahidə edilə biləndə və ya alət uçotdan çıxarılanda tanıyır.

Maliyyə alətlərinin qarşılıqlı əvəzləşdirilməsi

Bank maliyyə aktivləri və maliyyə öhdəliklərinin tanınmış məbləğlərini qarşılıqlı əvəz etmək üçün qanuni hüquqa malik olduğu və ya hesablaşmanı əvəzləşdirmə əsasında həyata keçirmək, ya da eyni vaxtda aktivini reallaşdırmaq və öhdəliyi yerinə yetirmək niyyəti olduğu halda, qarşılıqlı əvəzləşdirir və maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda xalis məbləğ kimi təqdim edir. Əvəzləşdirmə hüququ gələcək hadisədən asılı olmamalıdır və bütün aşağıdakı hallarda qanuni hüquqa malik olmalıdır:

- biznesin adi gedişində;
- öhdəliklər yerinə yetirilmədikdə; və
- müəssisə və bütün qarşı-tərəflər iflasa uğradıqda və ya müflisləşdikdə.

Bu adətən əsas əvəzləşdirmə razılaşmalarında baş vermir və əlaqəli aktiv və öhdəliklər maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda ümumi məbləğdə göstərilir.

(Cədvəllərdəki rəqəmlər min Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

3. Mühüm mühasibat uçotu prinsiplərinin icmalı (davamı)

Maliyyə aktivlərinin dəyərsizləşməsi

Maliyyə aktivinin və ya maliyyə aktivləri qrupunun dəyərsizləşməsi ehtimalına dair obyektiv sübutların olub-olmamasını müəyyən etmək üçün Bank hər hesabat tarixində qiymətləndirmə aparır. Maliyyə aktivləri və ya maliyyə aktivləri qrupu yalnız və yalnız aktiv ilk dəfə əks etdirildikdən sonra baş vermiş bir və ya bir neçə hadisə nəticəsində dəyərsizləşmənin obyektiv sübutu olanda (baş vermiş "zərər hadisəsi") və ya bu zərər hadisəsi (və ya hadisələri) maliyyə aktivləri və ya maliyyə aktivləri qrupundan gözlənilən və etibarlı şəkildə qiymətləndirilə bilən pul vəsaitləri hərəkətlərinə təsir göstərəndə dəyərsizləşmiş hesab edilir. Dəyərsizləşmənin sübutlarına borcalanın və ya borcalanlar qrupunun mühüm maliyyə çətinlikləri ilə rastlaşması, faizlərin və ya əsas məbləğin ödənilməsi öhdəliklərini pozması, yüksək müflisləşmə və ya digər maliyyə yenidənqurması ehtimalı ilə qarşılaşmasına dair sübutlar, habelə müşahidə edilən bazar məlumatları əsasında qiymətləndirilən gələcək pul vəsaitləri hərəkətində ölçülə bilən azalmaya (məsələn, vaxtı keçmiş ödənişlərin səviyyələrində dəyişikliklərə və ya aktivlər üzrə zərərlərlə uzlaşan iqtisadi şəraitlərə) dair sübutlar daxildir.

Kredit təşkilatlarından alınacaq məbləğlər və müştərilərə verilmiş kreditlər

Amortizasiya olunmuş dəyərlə uçota alınan kredit təşkilatlarından alınacaq məbləğlərlə və müştərilərə verilmiş kreditlərlə bağlı Bank əvvəlcə fərdi olaraq mühüm maliyyə aktivləri üçün fərdi və fərdi olaraq mühüm olmayan maliyyə aktivləri üçün məcmu şəkildə dəyərsizləşməyə dair obyektiv sübutların olub-olmamasını qiymətləndirir. Bank mühüm olub-olmamasından asılı olmayaraq fərdi şəkildə qiymətləndirilmiş maliyyə aktivləri üçün dəyərsizləşməyə dair obyektiv sübutun olmaması qərarına gələrsə, həmin aktiv analoji kredit riski xüsusiyyətlərinə malik olan maliyyə aktivləri qrupuna daxil edir və onların dəyərsizləşmə baxımından qiymətləndirilməsini məcmu şəkildə aparır. Dəyərsizləşmə baxımından qiymətləndirilməsi fərdi şəkildə aparılmış və dəyərsizləşmə zərərləri əks etdirilmiş aktivlər dəyərsizləşmə baxımından məcmu şəkildə qiymətləndirməyə daxil edilmir.

Dəyərsizləşmə zərərlərinin çəkilməsinin obyektiv sübutu olarsa, zərərin məbləği aktivlərin balans dəyəri ilə qiymətləndirilmiş gələcək pul vəsaitləri hərəkətinin cari dəyəri (hələ çəkilməmiş gələcəkdə gözlənilən kredit zərərləri nəzərə alınmadan) arasında fərq kimi ölçülür. Aktivin balans dəyəri ehtiyat hesabının istifadə edilməsi hesabına azalır və zərərin məbləği mənfəət və ya zərərdə əks etdirilir. Faiz gəlirləri azaldılmış balans dəyəri üzrə, aktiv üzrə ilkin effektiv faiz dərəcəsi əsasında hesablanmağa davam edir. Kreditlər və müvafiq ehtiyat kreditin qaytarılmasının realistik perspektivləri olmayanda və bütün təminat reallaşdırıldıqda və ya Bankın mülkiyyətinə keçdikdə silinir. Əgər növbəti ildə qiymətləndirilmiş dəyərsizləşmə zərərinin məbləği dəyərsizləşmə tanındıqdan sonra baş vermiş hadisə nəticəsində artır və ya azalarsa, əvvəl tanınmış dəyərsizləşmə zərəri ehtiyat hesabında düzəliş aparmaqla əks etdirilir. Gələcək silinmə sonradan bərpa edilirsə, bərpa məbləği mənfəət və ya zərərdə əks etdirilir.

Qiymətləndirilmiş gələcək pul vəsaitləri hərəkətinin cari dəyəri maliyyə aktivinin ilkin effektiv faiz dərəcəsi ilə diskont edilir. Kredit dəyişən faiz dərəcəsi ilə verilmişdirsə, dəyərsizləşmə zərərinin ölçülməsi üçün diskontun dərəcəsi, cari effektiv faiz dərəcəsi olacaqdır. Girov qoyulmuş maliyyə aktivləri üzrə qiymətləndirilmiş gələcək pul vəsaitləri hərəkətinin cari dəyərinin hesablanması, girov aktivinin özgəninkiləşdirilməsinin mümkün olub-olmamasından asılı olmayaraq, girovun alınması və satılması ilə bağlı məsrəfləri çıxmaqla girov aktivinin özgəninkiləşdirilməsindən irəli gələn pul vəsaitləri hərəkətlərini əks etdirir.

Dəyərsizləşmənin məcmu şəkildə qiymətləndirilməsi məqsədilə maliyyə aktivləri Bankın daxili kredit reytingləri sistemi əsasında qruplara bölünür və bu zaman aktivin növü, iqtisadi sektoru, coğrafi mövqeyi, girovun növü, ödəniş vaxtının keçib-keçməməsi və digər müvafiq amillər kimi kredit riskinin xüsusiyyətləri nəzərə alınır.

Məcmu şəkildə dəyərsizləşmə baxımından qiymətləndirilmiş maliyyə aktivləri qrupu üzrə pul vəsaitlərinin gələcək hərəkətləri bu qrupa daxil olan aktivlərin kredit riski xüsusiyyətləri ilə analoji xüsusiyyətlərə malik olan aktivlər üzrə zərərlərlə bağlı tarixi məlumat əsasında müəyyən edilir. Zərərlərlə bağlı tarixi məlumatda həmin məlumatın aid olduğu illərdə təsir göstərməmiş cari şəraitlərin təsirini əks etdirmək və keçmiş müddətin hazırda mövcud olmayan şəraitlərinin təsirini istisna etmək məqsədilə müşahidə edilən cari bazar məlumatı əsasında düzəlişlər edilir. Gələcək pul vəsaitləri hərəkətlərində dəyişikliklərin qiymətləndirmələri hər il üçün müşahidə edilən bazarda müvafiq məlumatlardakı dəyişiklikləri (misal üçün işsizlik səviyyəsi, daşınmaz əmlakın qiymətləri, əmtəə qiymətləri, ödəniş statusunda dəyişikliklər və ya qrupun çəkdiyi zərərləri və ya onların həcmi əks etdirən digər amilləri) əks etdirir. Gələcək pul vəsaitləri hərəkətinin qiymətləndirilməsi üçün istifadə edilmiş metod və fərziyyələr müntəzəm qaydada yenidən baxılır ki, qiymətləndirilmiş zərərlərlə faktiki nəticələr arasındakı fərqlər azaldılsın.

(Cədvəllərdəki rəqəmlər min Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

3. Mühüm mühasibat uçotu prinsiplərinin icmalı (davamı)

Maliyyə aktivlərinin dəyərsizləşməsi (davamı)

Satış üçün mövcud olan maliyyə investisiyaları

Satış üçün mövcud olan maliyyə investisiyaları üçün Bank hər hesabat tarixində investisiya və ya investisiyalar qrupunda dəyərsizləşməyə dair obyektiv sübutun olub-olmamasını qiymətləndirir.

Satış üçün mövcud olan maliyyə investisiyaları kimi təsnif edilən kapital investisiyaları ilə bağlı obyektiv dəyərsizləşmə sübutlarına investisiyanın ədalətli dəyərinin maya dəyərindən əhəmiyyətli və ya sürəkli şəkildə aşağı düşməsi daxildir. Dəyərsizləşmə sübutları mövcud olanda məcmu zərər – əvvəl mənfəət və ya zərərdə əks etdirilmiş investisiya üzrə dəyərsizləşmə zərərinin çıxmaqla alışı dəyəri ilə cari ədalətli dəyər arasındakı fərq kimi ölçülür – digər ümumi gəlirin tərkibindən çıxarılır və mənfəət və ya zərərdə əks etdirilir. Kapital investisiyaları üzrə dəyərsizləşmə zərərləri mənfəət və ya zərər vasitəsilə bərpa edilmir, onların dəyərsizləşmədən sonra ədalətli dəyərinin artması digər ümumi gəlirin tərkibində əks etdirilir.

Borc alətləri satış üçün mövcud olan alətlər kimi təsnif ediləndə dəyərsizləşmə amortizasiya hesablanmış dəyərle uçota alınan maliyyə aktivləri ilə eyni prinsiplərlə qiymətləndirilir. Gələcək faiz gəliri azaldılmış balans dəyərinə əsaslanır və dəyərsizləşmə zərərinin ölçülməsi məqsədilə gələcək pul vəsaitləri hərəkətlərinin diskont edilməsi üçün istifadə edilən faiz dərəcəsi ilə hesablanır. Faiz gəliri mənfəət və ya zərərdə əks etdirilir. Əgər növbəti ildə borc alətinin ədalətli dəyəri artırsa və bu artma obyektiv olaraq dəyərsizləşmə zərərləri mənfəət və ya zərərdə əks etdirildikdən sonra baş vermiş hadisə ilə bağlıdırsa, dəyərsizləşmə zərəri mənfəət və ya zərərdə bərpa edilir.

Restrukturizasiya edilmiş kreditlər

Mümkün olduqda Bank girova yiyələnmək əvəzinə kredit şərtlərini dəyişdirməyə çalışır. Buna müqavilə ilə nəzərdə tutulmuş ödəniş müddətlərinin uzadılması və yeni kredit şərtlərinin razılaşdırılması daxildir. Bu restrukturizasiyanın uçot qaydası aşağıda təqdim olunur:

- Kreditin valyutası dəyişmişdirsə, köhnə kredit uçotdan çıxarılır və yeni kredit tanınır;
- Kreditin restrukturizasiyası borcalanın maliyyə çətinlikləri ilə bağlı deyilsə, Bank aşağıda təsvir olunan maliyyə öhdəlikləri üçün tətbiq edilən eyni yanaşmadan istifadə edir;
- Kreditin restrukturizasiya borcalanın maliyyə çətinlikləri ilə bağlıdırsa və kredit restrukturizasiyadan sonra dəyərsizləşirsə, Bank ilkin effektiv faiz dərəcəsi ilə istifadə etməklə diskont edilmiş yeni pul vəsaitlərinin hərəkətinin cari dəyəri ilə dövr üzrə ehtiyat xərclərində restrukturizasiyadan əvvəlki balans dəyəri arasında fərq taniyir. Restrukturizasiyadan sonra kredit dəyərsizləşməsə, Bank effektiv faiz dərəcəsinə yenidən hesablayır.

Yeni şərtlər müəyyən ediləndə kreditin vaxtı keçmiş hesab olunmur. Bütün şərtlərin yerinə yetirilməsindən və gələcək ödənişlərin mümkünliyindən əmin olmaq məqsədilə Bankın rəhbərliyi restrukturizasiya edilmiş kreditləri daim nəzərdən keçirir. Belə kreditlər fərdi və ya məcmu qaydada dəyərsizləşməyə məruz qalmaqda davam edir və onların ödənilən dəyəri kredit üzrə ilkin və ya cari effektiv faiz dərəcəsinə istifadə etməklə hesablanır.

Maliyyə aktivlərinin və öhdəliklərinin uçotdan çıxarılması

Maliyyə aktivləri

Maliyyə aktivini (və ya müvafiq hallarda maliyyə aktivinin bir hissəsi və ya analoji maliyyə aktivləri qrupunun bir hissəsi) aşağıdakı hallarda uçotdan çıxarılır:

- aktivdən pul vəsaitlərini əldə etmək hüquqlarının vaxtı başa çatmışdır;
- Bank özünün aktivdən pul vəsaitlərini almaq hüquqlarını üçüncü tərəfə köçürmüş və ya aktivdən pul vəsaitlərini almaq hüququnu saxlayaraq, üzərinə aktivdən pul vəsaitlərini "tranzit" razılaşması əsasında tam məbləğdə və çox yubanmadan ödəmək öhdəliyini götürmüşdür; və
- Bank: (a) aktiv üzrə risk və səmərələrin böyük hissəsini köçürmüş; (b) aktiv üzrə risk və səmərələrin böyük hissəsini köçürməmiş və ya özündə saxlamamış, lakin onlar üzrə nəzarət hüququnu köçürmüşdür.

Bank aktivdən pul vəsaitləri hərəkətini almaq hüququnu köçürmüş və aktiv üzrə risk və səmərələrin əksəriyyətini nə köçürməmiş, nə onları özündə saxlamamış, nə də aktiv üzrə nəzarət hüququnu köçürməmişdirsə, aktiv, Bankın həmin aktivdə davam edən iştirakı müqabilində əks etdirilir. Köçürülmüş aktiv üzrə zəmanət formasında aktivdə iştirakın davam etməsi aktivin ilkin balans dəyəri ilə Bankdan tələb oluna biləcək maksimal ödəniş məbləğindən az olanı ilə ölçülür.

Aktivdə iştirak, köçürülmüş aktiv üzrə yazılı və/və ya satın alınmış opsiyon (o cümlədən nağd hesablaşma əsaslı opsiyon və ya analoji alət) formasında davam edirsə, Bankın davam edən iştirakının həddi köçürülən aktivin Bank tərəfindən geri alınacaq dəyərinə bərabərdir. Lakin ədalətli dəyərle qiymətləndirilən aktiv üzrə yazılı "put" opsiyonu (o cümlədən nağd hesablaşma əsaslı opsiyon və ya analoji alət) istisna təşkil edir və bu halda Bankın davam edən iştirakının həddi, köçürülən aktivin ədalətli dəyəri və opsiyonun icra qiymətindən az olanı ilə məhdudlaşır.

(Cədvəllərdəki rəqəmlər min Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

3. Mühüm mühasibat uçotu prinsiplərinin icmalı (davamı)

Maliyyə aktivlərinin və öhdəliklərinin uçotdan çıxarılması (davamı)

Maliyyə öhdəlikləri

Maliyyə öhdəliyi müvafiq öhdəlik icra edildikdə, ləğv edildikdə və ya vaxtı başa çatdıqda uçotdan çıxarılır.

Mövcud olan bir maliyyə öhdəliyi eyni kreditor qarşısında tam fərqli şərtlərlə digəri ilə əvəz edildikdə və ya mövcud öhdəliyin şərtlərinə əhəmiyyətli düzəlişlər edildikdə, belə əvəz etmə və ya düzəliş ilkin öhdəliyin tanınmasının dayandırılmasını və yeni öhdəliyin tanınmasını tələb edir və müvafiq balans dəyərlərindəki fərqlər mənfəət və ya zərərdə əks etdirilir.

Maliyyə zəmanətləri

Normal biznes fəaliyyətində Bank akkreditivlər və zəmanətlərdən ibarət olan maliyyə zəmanətləri verir. Maliyyə zəmanətləri maliyyə hesabatlarında ilk öncə ədalətli dəyərlə "Digər öhdəliklər" maddəsində alınmış komissiya haqqı məbləğində əks etdirilir. İlk əks etdirmədən sonra Bankın hər bir zəmanət üzrə öhdəliyi aşağıdakı məbləğlərdən yuxarı olanı ilə ölçülür: amortizasiya hesablanmış komissiya haqqı və zəmanətdən irəli gələn maliyyə öhdəliyinin ödənilməsi üçün tələb olunan məsrəflərin ən yaxşı qiyməti.

Maliyyə zəmanətləri ilə bağlı öhdəliyin artması mənfəət və ya zərərdə nəzərə alınır. Alınmış komissiya haqqı mənfəət və ya zərərdə zəmanətin müddəti üzrə bərabər hissələrə bölünməklə əks etdirilir.

Vergilər

Cari mənfəət vergisi xərci Azərbaycan Respublikasının qanunları əsasında hesablanır.

Təxirə salınmış vergi aktivləri öhdəlik metodundan istifadə etməklə müvəqqəti fərqlər üzrə hesablanır. Təxirə salınmış mənfəət şirkətlərin birləşməsi olmayan əməliyyat zamanı qüvvədə və ya aktiv və ya öhdəliyin ilkin tanınmasından irəli gəlməyəndə və əməliyyat zamanı nə uçot mənfəətinə, nə də vergiyə cəlb edilən mənfəətə və ya zərərə təsir göstərmədiyi hallarda, təxirə salınmış mənfəət vergisi aktivlərinin və öhdəliklərinin vergi bazası və onların maliyyə hesabatları məqsədləri üçün balans dəyərləri arasında bütün müvəqqəti fərqlər üzrə müəyyən edilir.

Təxirə salınmış vergi aktivləri yalnız bu dərəcədə müəyyən edilir ki, çıxılan müvəqqəti fərqlərin istifadə edilə bilməsi üçün vergiyə cəlb edilən mənfəətin mövcud olması ehtimalı olsun. Təxirə salınmış mənfəət vergisi aktivləri və öhdəlikləri, hesabat tarixinə qüvvədə olan və ya əsas etibarlı ilə qüvvədə olan vergi dərəcələri və vergi qanunları əsasında aktivlərin satıldığı və ya öhdəliklərin yerinə yetirildiyi müddətdə tətbiq edilən vergi dərəcələri ilə ölçülür.

Cari və təxirə salınmış vergi mənfəət və ya zərərdə tanınır, lakin cari və təxirə salınmış vergi digər ümumi gəlirdə və ya birbaşa kapitalda tanınan maddələrə aiddirsə, cari və təxirə salınmış vergi də, müvafiq olaraq, digər ümumi gəlirdə və ya birbaşa kapitalda tanınır.

Bundan əlavə, Azərbaycanda tutulan ƏDV, əmlak vergisi, mənbədən tutulan vergi və s. kimi müxtəlif əməliyyat vergiləri, Bankın əməliyyatlarının nəticəsi olaraq, Banka da tətbiq edilir. Bu vergilər ümumi və inzibati xərclərin tərkibinə daxil edilir.

Əmlak və avadanlıqlar

Əmlak və avadanlıqlar, gündəlik xidmət xərcləri istisna olmaqla, yıqılmış köhnəlməni və hər hansı tanınmış dəyərsizləşmə zərərini çıxmaqla maya dəyəri ilə tanınır. Tanıma meyarına uyğun gələndə, avadanlıqların bir hissəsinin əvəz etdirilməsi xərcləri yaranan zaman həmin dəyərə daxil edilir.

Əmlak və avadanlıqların balans dəyəri dəyərsizləşmə baxımından balans dəyərinin qaytarılmayacağını göstərən hadisələr baş verəndə və ya şəraitlər dəyişəndə yenidən qiymətləndirilir.

Aktiv istifadə edilmək üçün hazır olduğu andan bu aktiv üzrə köhnəlmə hesablanmağa başlayır. Köhnəlmə aktivlərin balans dəyərlərini aşağıda göstərilən ehtimal edilən istifadə müddətləri üzrə bərabər hissələrə bölməklə hesablanır:

	<u>ii</u>
Mebel və ofis avadanlığı	5-10
Kompüter avadanlığı	5-8
Nəqliyyat vasitələri	5
Digər əsas vəsaitlər	5-8
İcarəyə götürülmüş əmlak	14

(Cədvəllərdəki rəqəmlər min Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

3. Mühüm mühasibat uçotu prinsiplərinin icmalı (davamı)

Əmlak və avadanlıqlar (davamı)

Aktivlərin qalıq dəyərləri, istifadə müddətləri və metodlar yenidən baxılaraq, hər maliyyə ilinin sonunda lazım olduqca yeniləşdirilir.

Təmir və rekonstruksiya xərcləri çəkildikcə xərclərə aid edilir və kapitallaşdırılmalı olduğu hallar istisna olmaqla, digər əməliyyat xərclərinə daxil edilir.

Qeyri-maddi aktivlər

Qeyri-maddi aktivlər kompüter proqramlarından və lisenziyalardan ibarətdir.

Ayrılıqda alınmış qeyri-maddi aktivlər ilk olaraq ilkin dəyəri ilə tanınır. Müəssisələrin birləşməsi zamanı əldə edilmiş qeyri-maddi aktivlərin dəyəri alış tarixində ədalətli dəyərə bərabərdir. İlk tanımadan sonra qeyri-maddi aktivlər yığılmış amortizasiyanı və yığılmış dəyərsizləşmə zərərini çıxmaqla ilkin dəyəri ilə əks etdirilir. Qeyri-maddi aktivlərin istifadə müddətləri məhdud və ya qeyri-məhdud müddətlər kimi müəyyən edilmişdir. Məhdud istifadə müddəti olan qeyri-maddi aktivlərə istifadə müddəti iki ildən səkkiz ilə qədər amortizasiya hesablanır və həmin qeyri-maddi aktivlər üzrə mümkün dəyərsizləşmə əlamətləri mövcud olanda dəyərsizləşmə baxımından qiymətləndirmə aparılır. Qeyri-müəyyən müddəti olan qeyri-maddi aktivlər üzrə amortizasiya dövrləri və metodları ən azından hər maliyyə ilinin sonunda yenidən baxılır.

Ehtiyatlar

Bank keçmiş hadisələr nəticəsində hüquqi və ya işgüzar praktikadan irəli gələn öhdəliklərə malik olduqda, bu öhdəliklərin yerinə yetirilməsi üçün iqtisadi resursların sərf olunmasının ehtimalı böyük olduqda və öhdəliklərin məbləği kifayət qədər dəqiq ehtimal edilə bildikdə ehtiyatlar uçota alınır.

Pensiya təminatı və işçilərə digər ödənişlər üzrə öhdəliklər

Bank işə götürənin cari ödəmələrinin işçilərə ümumi əmək haqqı ödənişlərinin müəyyən faizi kimi hesablanmasını nəzərdə tutan Azərbaycan Respublikasının dövlət pensiya təminatı sistemindən əlavə hər hansı fərdi pensiya təminatı sistemində malik deyildir. Bu xərclər müvafiq əmək haqqının aid olduğu hesabat dövründə əks etdirilir. Bundan əlavə, Bank əmək fəaliyyəti başa çatdıqdan sonra işçilərə ödənişləri aparmır.

Səhm kapitalı

Səhm kapitalı

Adi səhmlər səhm kapitalı kimi təsnif edilir. Şirkətlərin birləşməsi istisna olmaqla, yeni səhmlərin buraxılması ilə birbaşa bağlı olaraq üçüncü tərəflərə ödənişlərə çəkilən xərclər kapitalın tərkibində həmin emissiya nəticəsində əldə edilmiş məbləğin azalması kimi əks etdirilir. Əldə edilmiş vəsaitlərin ədalətli dəyərinin buraxılmış səhmlərin nominal dəyərindən artıq məbləği əlavə ödənilmiş kapital kimi əks etdirilir.

Dividendlər

Dividendlər, yalnız hesabat tarixindən gec olmayaraq elan edildiyi halda, öhdəlik kimi əks etdirilir və hesabat tarixinə kapitalın məbləğindən çıxılır. Dividendlər haqqında məlumat hesabat tarixindən əvvəl və eləcə də hesabat tarixindən sonra, lakin maliyyə hesabatları təsdiq edildikdən əvvəl təklif və ya elan edildikdə açıqlanır.

Şərti öhdəliklər və aktivlər

Şərti öhdəliklər maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda əks etdirilmir, lakin onların ödənilməsi üçün ehtiyatların xərclənməsi ehtimalı az olanda, maliyyə hesabatlarında açıqlanır. Şərti aktivlər maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda əks etdirilmir, lakin onlarla bağlı iqtisadi faydaların daxil olması ehtimal ediləndə maliyyə hesabatlarında açıqlanır.

(Cədvəllərdəki rəqəmlər min Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

3. Mühüm mühasibat uçotu prinsiplərinin icmalı (davamı)

Gəlir və xərclərin tanınması

Gəlirlər, ödənişin nə zaman edildiyindən asılı olmayaraq, Bank iqtisadi səmərənin əldə edilməsini gözləyəndə və etibarlı şəkildə ölçə biləndə tanınır. Gəlirlərin tanınması üçün aşağıdakı xüsusi tanıma meyarları da qarşılanmalıdır.

Faiz və analoji gəlir və xərclər

Ticarət aktivləri və ya satış üçün mövcud olan aktivlər kimi təsnif edilmiş faiz hesablanan qiymətli kağızlar və amortizasiya olunmuş dəyəri ilə qiymətləndirilən bütün maliyyə alətləri üzrə faiz gəlirləri və ya xərcləri effektiv faiz dərəcəsi ilə tanınır. Həmin dərəcə qiymətləndirilən gələcək pul vəsaitləri ödənişlərini və ya daxilolmalarını maliyyə alətinin ehtimal edilən istifadə müddəti və ya daha qısa müddət ərzində maliyyə aktivinin və ya öhdəliyinin xalis balans dəyərində diskontlaşdırır. Hesablama zamanı maliyyə aləti üzrə bütün müqavilə şərtləri (misal üçün əvvəlcədən ödəmə imkanı), eləcə də alətlə bilavasitə bağlı olan və effektiv faiz dərəcəsinin tərkib hissəsi olan bütün haqlar və əlavə xərclər nəzərə alınır, lakin gələcək kredit zərərləri nəzərə alınmır. Bank maliyyə aktivləri və ya öhdəlikləri üzrə ödəniş və daxilolmalara dair qiymətləndirmələrinə yenidən baxdıqda, həmin aktiv və öhdəliklərin balans dəyərində düzəlişlər edir. Düzəliş edilmiş balans dəyəri ilkin effektiv faiz dərəcəsi əsasında hesablanır və balans dəyərində dəyişiklik faiz gəliri və ya xərci kimi tanınır. Maliyyə aktivinin və ya analoji maliyyə aktivləri qrupunun qeydə alınmış dəyəri dəyərsizləşmə zərərinə görə azalarsa, faiz gəliri, yeni balans dəyərində ilkin effektiv faiz dərəcəsinə tətbiq etməklə əks etdirilir.

Haqq və komissiya gəliri

Bank haqq və komissiya gəlirini müştərilərə göstərdiyi müxtəlif xidmətlərdən əldə edir. Bu haqlara aşağıdakı xidmətlərin göstərilməsindən komissiya gəliri daxildir: nağd pul vəsaitləri ilə əməliyyatlar, hesablaşma əməliyyatları, plastik kartlarla əməliyyatlar üzrə haqlar, zəmanətlərin və akkreditivlərin verilməsi və s. Haqq və komissiya xərcləri plastik kartlar, nağd pul vəsaitləri ilə əməliyyatlar, müştərilərlə hesablaşmalar, qiymətli kağızlarla əməliyyatlara və s. aid olan xərclərdən ibarətdir.

Xarici valyutanın yenidən qiymətləndirilməsi

Maliyyə hesabatları Bankın funksional və təqdimat valyutası olan AZN ilə təqdim edilir. Xarici valyutalarla aparılan əməliyyatlar ilk öncə əməliyyat tarixində qüvvədə olan valyuta məzənnəsi ilə funksional valyutaya çevrilir. Xarici valyuta ilə olan monetar aktivlər və öhdəliklər hesabat tarixinə məzənnədən istifadə etməklə funksional valyutaya çevrilir. Xarici valyutalarla olan əməliyyatların çevrilməsindən yaranan bütün fərqlər mənfəət və ya zərər haqqında hesabatda "Xarici valyuta ilə əməliyyatlar üzrə xalis gəlir/(zərərlər)" maddəsi üzrə tanınır. Xarici valyuta ilə olan və ilkin dəyəri ilə qiymətləndirilən qeyri-monetar maddələr əməliyyat tarixinə mövcud olan məzənnəyə görə çevrilir. Xarici valyuta ilə olan və ədalətli dəyərle qiymətləndirilən qeyri-monetar maddələr ədalətli dəyərin təyin edildiyi tarixdə mövcud olan məzənnəyə görə çevrilir.

Xarici valyuta ilə əməliyyatın müqavilə məzənnəsi ilə ARMB-nin həmin əməliyyat tarixinə rəsmi məzənnəsi arasında fərqlər xarici valyuta ilə əməliyyatlar üzrə xalis gəlirə/(zərərlərə) daxil edilir.

Bank hazırkı maliyyə hesabatlarının hazırlanmasında 31 dekabr tarixinə olan aşağıdakı rəsmi məzənnələrdən istifadə etmişdir:

	<u>2016</u>	<u>2015</u>
1 ABŞ dolları	AZN 1.7707	AZN 1.5594
1 Avro	AZN 1.8644	AZN 1.7046

(Cədvəllərdəki rəqəmlər min Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

3. Mühüm mühasibat uçotu prinsiplərinin icmalı (davamı)

Qəbul edilmiş, lakin hələ qüvvəyə minməmiş standart və şərtlər

Bankın maliyyə hesabatlarının buraxılması tarixinə qədər buraxılmış, lakin hələ qüvvəyə minməmiş standartlar və şərtlər aşağıda açıqlanır:

9 sayılı MHBS "Maliyyə alətləri"

2014-cü ilin iyul ayında MUBSK 9 sayılı "Maliyyə alətləri" adlı MHBS-nin yekun versiyasını buraxmışdır. Bu versiya maliyyə alətləri layihəsinin bütün mərhələlərini əks etdirir və 39 sayılı "Maliyyə alətləri: Tanıma və Ölçmə" adlı MUBS-u və 9 sayılı MHBS-nin bütün əvvəlki versiyalarını əvəz edir. Standart təsnifləşdirmə və ölçmə, dəyərsizləşmə və hedcinqin uçotu üzrə yeni tələbləri təqdim edir.

Təsnifləşdirmə və ölçmə baxımından yeni standart kapital alətləri və törəmə alətlər istisna olmaqla bütün maliyyə aktivlərinin müəssisənin aktivləri idarə etmək üçün tətbiq etdiyi biznes modeli və alətlərin müqavilə ilə nəzərdə tutulmuş pul vəsaitlərinin hərəkəti ilə bağlı xüsusiyyətləri nəzərə alınmaqla qiymətləndirilməsini tələb edir. 39 sayılı MUBS-un ölçmə kateqoriyaları aşağıdakılarla əvəz ediləcək: ədalətli dəyərin dəyişməsi mənfəət və ya zərərdə əks etdirilən (ƏDDMZ), ədalətli dəyərin dəyişməsi digər ümumi gəlirdə əks etdirilən (ƏDDDÜG) və amortizasiya hesablanan dəyərlə ölçülən alətlər kateqoriyaları. Bundan əlavə, ölçmə və ya tanıma ilə bağlı uyğunsuzluqları aradan qaldırmaq və ya əhəmiyyətli dərəcədə azaltmaq üçün münasib olan hallarda 9 sayılı MHBS-də müəssisələrin "amortizasiya hesablanan dəyərlə ölçülən" və ya ƏDDDÜG kateqoriyalarının xüsusiyyətlərinə uyğun olan alətləri qeyd-şərtsiz ƏDDMZ kateqoriyasına təyin etməyə davam etməsinə yol verilir. Alqı-satqı üçün saxlanılmayan kapital alətləri, gələcəkdə gəlirlər və ya zərərler maliyyə nəticələri haqqında hesabatə yenidən təsnif edilmədən, qeyd-şərtsiz ƏDDDÜG kateqoriyasına təyin edilə bilər. Maliyyə öhdəliklərinin uçotu əsas etibarilə 39 sayılı MUBS-un tələblərinə uyğun olacaq.

Bundan əlavə, 9 sayılı MHBS kreditin dəyərsizləşməsinə yanaşmanı fundamental qaydada dəyişir. Bu standart 39 sayılı MUBS-da nəzərdə tutulan çəkilmiş zərər yanaşmasını perspektiv gözlənilən kredit zərəri (PGKZ) yanaşması ilə əvəz edəcək. Bank ƏDDMZ ilə uçota alınmayan bütün kreditlər və digər borc maliyyə aktivləri, eləcə də kredit öhdəlikləri və maliyyə zəmanəti müqavilələri üçün ehtiyatı qeydə almağa borcludur. Ehtiyat növbəti on iki ayda öhdəliklərin yerinə yetirilməməsi ilə bağlı gözlənilən kredit zərərlərinə əsaslanır, lakin kredit riskində başlanğıcdan əhəmiyyətli artım olduğu təqdirdə ehtiyat aktivin istifadə müddəti üzrə öhdəliklərin yerinə yetirilməməsinin mümkünüyünə əsaslanmalıdır.

9 sayılı MHBS 1 yanvar 2018-ci il tarixində və ya bu tarixdən sonra başlayan illik dövrlərə tətbiq edilir. Erkən tətbiqə icazə verilir. Əvvəlki dövrlərə tətbiq edilməsi tələb edilir, lakin müqayisəli məlumatın təqdim edilməsi məcburi deyil. Keçid tarixi olan 1 yanvar 2018-ci ildə təsir bölüşdürülməmiş mənfəətdə qeydə alınmalıdır. 9 sayılı MHBS-nin qəbul edilməsinin Bankın maliyyə aktivlərinin təsnifatı və ölçülməsinə təsir etməsi ehtimal edilir, lakin Bankın maliyyə öhdəliklərinin təsnifatı və ölçülməsinə heç bir təsir olmayacaq.

15 sayılı MHBS "Müştərilərlə müqavilələrdən gəlirlər"

2014-cü ilin may ayında MUBSK 1 yanvar 2018-ci il tarixində və ya bu tarixdən sonra başlayan illik dövrlərə tətbiq edilən 15 sayılı "Müştərilərlə müqavilələrdən gəlirlər" adlı MHBS buraxmışdır. Erkən tətbiqə yol verilir. 15 sayılı MHBS gəlirlərin tanınması prinsiplərini müəyyən edir və müştərilərlə bütün müqavilələrə tətbiq edilməlidir. Lakin, maliyyə alətlərinə və lizinqlərə aid olan faiz və haqq gəliri yenə də 15 sayılı MHBS-nin əhatə dairəsindən kənar qalır və tətbiq edilən digər standartlarla (məsələn 9 sayılı MHBS, 16 sayılı "Lizinqlər" adlı MHBS) ilə tənzimlənməlidir.

15 sayılı MHBS-yə görə gəlirlər mal və xidmətlər göndərildikcə, mal və xidmətləri göndərən mal və xidmətlər üzrə mülkiyyət hüququnun saxlanılmasını ehtimal etdiyi dərəcədə tanınmalıdır. Bundan əlavə bu standartda, müştərilərlə bağlı gəlirlərin və müvafiq pul vəsaitlərinin hərəkətinin xarakteri, həcmi və vaxtı, eləcə də bunlara aid olan qeyri-müəyyənliklər haqqında məlumatların açıqlanmasına dair tələblərin tam toplusu təqdim ediləcək.

Bank 15 sayılı MHBS-nin erkən tətbiq edilməsini ehtimal etmir və hazırda onun təsirini qiymətləndirir.

12 sayılı MUBS Mənfəət vergisi (Düzəlişlər)

2016-cı ilin yanvar ayında 12 sayılı MUBS-a düzəlişlər buraxaraq MUBSK uçot məqsədləri üçün ədalətli dəyərlə, vergi məqsədləri üçün isə maya dəyəri ilə ölçülmüş borc alətlərinin təxirə salınmış vergi aktivlərinin uçot qaydasını izah etmişdir. Bank bu düzəlişlərin qəbul edilməsi nəticəsində onun maliyyə hesabatlarına əhəmiyyətli təsir göstərilməsini ehtimal etmir.

7 sayılı "Pul vəsaitlərinin hərəkəti haqqında hesabat" (Düzəlişlər)

2016-cı ilin yanvar ayında MUBSK maliyyə fəaliyyətinə dair məlumatların açıqlanmasını təkmilləşdirmək və istifadəçilərə hesabat verən müəssisənin likvidlik vəziyyətlərini daha yaxşı anlamağa kömək etmək məqsədilə 7 sayılı "Pul vəsaitlərinin hərəkəti haqqında hesabat" adlı MUBS-a düzəlişlər buraxmışdır. Yeni tələblərə uyğun olaraq müəssisələr maliyyə əməliyyatları nəticəsində maliyyə öhdəliklərində dəyişikliklər – məsələn pul vəsaitlərinin hərəkəti və nağdsız maddələrdən

(Cədvəllərdəki rəqəmlər min Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

irəli gələn dəyişikliklər (məsələn, xarici valyutanın hərəkətindən gəlirlər və ya zərərlər) – haqqında məlumatı açıqlamaladırlar. Düzəliş 1 yanvar 2017-ci ildən etibarən qüvvəyə minir. Bank hazırda təsiri qiymətləndirir.

4. Mühüm mühasibat uçotu mühakimələri və proqnozları

Bankın uçot qaydalarını tətbiq edərkən, rəhbərlik, qiymətləndirmələrdən əlavə, maliyyə hesabatlarında əks etdirilmiş məbləğlərə daha əhəmiyyətli təsir göstərmiş aşağıdakı mühakimələrdən istifadə etmiş və ehtimallar vermişdir:

Maliyyə alətlərinin ədalətli dəyəri

Maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda əks etdirilmiş maliyyə aktivlərinin və maliyyə öhdəliklərinin ədalətli dəyərləri fəal bazardan əldə edilə bilməyəndə, onlar riyazi modellərin işlədilməsini daxil edən müxtəlif qiymətləndirmə mexanizmlərindən istifadə etməklə müəyyən edilir. Bu modellər üçün ilkin verilənlər mümkün olanda müşahidə edilə bilən bazardan götürülür, mümkün olmayanda isə ədalətli dəyərlərin müəyyən edilməsi üçün müəyyən dərəcədə mühakimələrin istifadə edilməsi tələb olunur. Əlavə təfsilatlar Qeyd 22-də təqdim olunur.

Kreditin dəyərsizləşməsi üçün ehtiyat

Bank müntəzəm qaydada kreditlərinin və debitor borclarının dəyərsizləşmə baxımından təhlilini aparır. Bank borcalan maliyyə çətinlikləri ilə qarşılaşdığı və analoji borcalanlar haqqında kifayət qədər faktiki məlumatlar olmadığı hallarda dəyərsizləşmə zərərlərinin qiymətləndirilməsində təcrübəyə əsaslanan mühakimələrdən istifadə edir. Eynilə, Bank qrupa daxil olan borcalanların öhdəlikləri ödəmək statusunda mənfi dəyişikliklərə və ya qrupun daxilində aktivlər üzrə öhdəliklərin yerinə yetirilməməsi ilə əlaqəli olan dövlət və ya yerli iqtisadi şəraitlərin dəyişməsinə işarə edən müşahidə edilən məlumatlar əsasında gələcək pul vəsaitləri hərəkətlərində dəyişiklikləri qiymətləndirir. Rəhbərlik kreditlər və debitor borcları qrupu üzrə analoji kredit riski və obyektiv dəyərsizləşmə sübutları olan aktivlərlə bağlı zərərlərin strukturu haqqında tarixi məlumatlar əsasında qiymətləndirmələrdən istifadə edir. Bank cari şəraitləri əks etdirmək məqsədilə kreditlər və ya debitor borcları qrupu üçün müşahidə edilən məlumatlarda düzəliş aparmaq üçün təcrübəyə əsaslanan mühakimələrdən istifadə edir.

Təxirə salınmış vergi aktivləri

Təxirə salınmış vergi aktivləri bütün istifadə edilməmiş vergi zərərlərinin istifadəsi ilə əlaqədar vergi tutulan mənfəətin mövcudluğu baxımından, bütün istifadə edilməmiş vergi zərərləri üçün əks etdirilir. Təxirə salınmış vergi aktivlərinin əks etdiriləcək məbləğini müəyyən etmək məqsədilə rəhbərlikdən gələcək verginin planlaşdırılması strategiyaları ilə birlikdə gələcək vergi tutulan mənfəətin vaxtı və səviyyəsi əsasında əhəmiyyətli qiymətləndirmələrin verilməsi tələb olunur. Faktiki nəticələr bu qiymətləndirmələrdən fərqlənirsə və ya gələcək dövrlərdə bu qiymətləndirmələrdə düzəlişlər edilməlidirsə, maliyyə vəziyyəti, əməliyyatların nəticələri və pul vəsaitlərinin hərəkətinə mənfi təsir göstərilə bilər. Gələcək istifadənin qiymətləndirilməsi təxirə salınmış vergi aktivlərinin balans dəyərini azaltmaq zərurətini göstərsə, bu azaldılma mənfəət və ya zərərdə əks etdirilməlidir.

5. Pul vəsaitləri və pul vəsaitlərinin ekvivalentləri

Pul vəsaitləri və pul vəsaitlərinin ekvivalentləri aşağıdakılardan ibarətdir:

	2016	2015
Kassada olan pul vəsaitləri	26,108	100,960
ARMB-də cari hesablar	56,744	64,533
Digər banklarda cari hesablar	101,474	62,478
Pul vəsaitləri və pul vəsaitlərinin ekvivalentləri	184,326	227,971

Digər banklarda cari hesablara rezident və qeyri-rezident banklarda, müvafiq olaraq, 8,552 min AZN (2015-ci il: 47,701 min AZN) və 92,922 min AZN (2015-ci il: 14,777 min AZN) məbləğində müxbir hesabların qalıqları daxildir.

(Cədvəllərdəki rəqəmlər min Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

6. Kredit təşkilatlarından alınacaq məbləğlər

Kredit təşkilatlarından alınacaq məbləğlər aşağıdakılardan ibarətdir:

	2016	2015
Kredit təşkilatlarına verilmiş kreditlər	105,710	1,841
Müddəti 90 gündən çox olan müddətli depozitlər	9,564	8,737
ARMB-də məcburi ehtiyat	5,580	1,617
Kredit təşkilatlarında blok edilmiş hesablar	354	10,379
Kredit təşkilatlarından alınacaq məbləğlər	121,208	22,574

2016-cı ilin iyul ayında Bank həmin dövrdə ciddi likvidlik problemi olan "Bank Standard" QSC-yə 100,000 min AZN məbləğində kredit vermişdir. Kredit dövlət proqramı əsasında, ARMB tərəfindən təqdim edilən maliyyələşmə hesabına verilmişdir. 2016-cı ilin sentyabr ayında Maliyyə Bazarlarına Nəzarət Palatası ("MBNP") "Bank Standard" QSC-ni müflis elan etmiş və lisenziyasını ləğv etmişdir. Kredit 31 dekabr 2016-cı il tarixinə ödənilməmiş qalmışdır. Rəhbərlik hesab edir ki, Bank "Bank Standard" QSC-yə kreditin verilməsindən etibarən həmin kredit üzrə kredit riski daşımamışdır. Bu fərziyyə 2016-cı il ərzində dövlət orqanlarından əldə edilən müxtəlif sübutlarla əsaslandırılır. 31 dekabr 2016-cı il tarixinə "Bank Standard" QSC-yə verilmiş kreditin qalığı 103,319 min AZN təşkil etmişdir. Bundan sonra, Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabinetinin 10 fevral 2017-ci il tarixli Sərəncamına əsasən "Bank Standard" QSC-yə verilmiş kreditlər və Bankın ARMB qarşısındakı öhdəlikləri "Aqrarkredit" QSC-yə ötürülmüşdür.

31 dekabr 2016-cı il tarixinə banklararası müddətli depozitlərə bir rezident bankda (2015-ci il: iki rezident bank) yerləşdirilmiş 9,564 min AZN (2015-ci il: 8,737 min AZN) məbləğində vəsait daxildir.

Kredit təşkilatları ARMB-də müştərilərdən AZN və xarici valyuta ilə cəlb etdikləri vəsaitlərin əvvəlki ay üzrə orta səviyyəsinin ARMB-də, müvafiq olaraq, illik 0.5% (2015-ci il: 0.5%) və 1,0% (2015-ci il: 0.5%) dərəcəsində faiz qazandırmayan pul depozitini (məcburi ehtiyat) saxlamalıdır. Bankın bu depoziti geri almaq imkanı qanunvericiliklə məhdudlaşdırılır.

31 dekabr 2016-cı il tarixinə kredit təşkilatlarında blok edilmiş hesablar bir müştəriyə (2015-ci il: bir müştəri) verilmiş akkreditiv üzrə bir (2015-ci il: bir) qeyri-rezident kredit təşkilatı tərəfindən blok edilmiş vəsaitləri ifadə edir.

7. Satış üçün mövcud olan investisiya qiymətli kağızları

Satış üçün mövcud olan investisiya qiymətli kağızları aşağıdakılardan ibarətdir:

	2016	2015
Korporativ istiqrazlar	4,248	-
Korporativ səhmlər	180	283
Cəmi satış üçün mövcud olan investisiya qiymətli kağızları	4,428	283

Bank 31 dekabr 2016-cı il tarixində başa çatan il üzrə satış üçün mövcud olan investisiya qiymətli kağızları üzrə 103 min AZN (2015-ci il: 175 min AZN) məbləğində dəyərsizləşmə zərərini tanımışdır.

8. Müştərilərə verilmiş kreditlər

Müştərilərə verilmiş kreditlər aşağıdakılardan ibarətdir:

	2016	2015
Dövlətlə bağlı müəssisələr	64,843	325,834
Korporativ kreditlər	47,229	48,175
Fiziki şəxslərə verilmiş kreditlər – istehlak	33,728	25,845
Fiziki şəxslərə verilmiş kreditlər – sahibkarlar	14,023	14,697
Fiziki şəxslərə verilmiş kreditlər – ipoteka kreditləri	11,601	5,616
Ümumi müştərilərə verilmiş kreditlər	171,424	420,167
Çıxılsın – dəyərsizləşmə üçün ehtiyat	(27,623)	(18,386)
Müştərilərə verilmiş kreditlər	143,801	401,781

(Cədvəllərdəki rəqəmlər min Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

8. Müştərilərə verilmiş kreditlər (davamı)**Müştərilərə verilmiş kreditlərin dəyərsizləşməsi üçün ehtiyat**

Müştərilərə verilmiş kreditlərin dəyərsizləşməsi üçün ehtiyatın siniflər üzrə təhlili aşağıdakı kimidir:

	<i>Dövlətə bağlı müəssisələr</i>	<i>Korporativ kreditlər</i>	<i>Fiziki şəxslərə verilmiş kreditlər – istehlak</i>	<i>Fiziki şəxslərə verilmiş kreditlər – sahibkarlar</i>	<i>Fiziki şəxslərə verilmiş kreditlər – ipoteka kreditləri</i>	<i>Cəmi</i>
1 yanvar 2016-cı il	(986)	(9,033)	(5,318)	(3,004)	(45)	(18,386)
İl üzrə xərc	(163)	(4,707)	(1,843)	(3,117)	(105)	(9,935)
Silinmiş məbləğlər	-	698	-	-	-	698
31 dekabr 2016-cı il	(1,149)	(13,042)	(7,161)	(6,121)	(150)	(27,623)
Fərdi şəkildə dəyərsizləşmiş	-	(7,907)	-	(4,064)	-	(11,971)
Ümumi şəkildə dəyərsizləşmiş	(1,149)	(5,135)	(7,161)	(2,057)	(150)	(15,652)
	(1,149)	(13,042)	(7,161)	(6,121)	(150)	(27,623)
Fərdi şəkildə qiymətləndirilmiş dəyərsizləşmə ehtiyatı çıxılmamışdan əvvəl fərdi şəkildə dəyərsizləşməsi müəyyən edilmiş kreditlərin ümumi məbləği	-	10,892	-	5,647	-	16,539
	<i>Dövlətə bağlı müəssisələr</i>	<i>Korporativ kreditlər</i>	<i>Fiziki şəxslərə verilmiş kreditlər – istehlak</i>	<i>Fiziki şəxslərə verilmiş kreditlər – sahibkarlar</i>	<i>Fiziki şəxslərə verilmiş kreditlər – ipoteka kreditləri</i>	<i>Cəmi</i>
1 yanvar 2015-ci il	-	(5,833)	(5,148)	(1,191)	(8)	(12,180)
İl üzrə xərc	(986)	(3,617)	(170)	(1,813)	(37)	(6,623)
Silinmiş məbləğlər	-	417	-	-	-	417
31 dekabr 2015-ci il	(986)	(9,033)	(5,318)	(3,004)	(45)	(18,386)
Fərdi şəkildə dəyərsizləşmiş	-	(5,966)	-	(1,825)	-	(7,791)
Ümumi şəkildə dəyərsizləşmiş	(986)	(3,067)	(5,318)	(1,179)	(45)	(10,595)
	(986)	(9,033)	(5,318)	(3,004)	(45)	(18,386)
Fərdi şəkildə qiymətləndirilmiş dəyərsizləşmə ehtiyatı çıxılmamışdan əvvəl fərdi şəkildə dəyərsizləşməsi müəyyən edilmiş kreditlərin ümumi məbləği	-	10,410	-	4,373	-	14,783

Fərdi şəkildə dəyərsizləşmiş kreditlər

31 dekabr 2016-cı il tarixində başa çatan il üzrə 863 min AZN (2015-ci il: 806 min AZN) məbləğində fərdi şəkildə dəyərsizləşmə ehtiyatı tanınmış kreditlər üzrə yığılmış faiz gəliri hesablanmışdır.

ARMB-nin tələblərinə uyğun olaraq kreditlər yalnız Müşahidə Şurasının razılığı və müəyyən hallarda müvafiq məhkəmə qərarı ilə silinə bilər.

(Cədvəllərdəki rəqəmlər min Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

8. Müştərilərə verilmiş kreditlər (davamı)**Girov və kreditin keyfiyyətini artıran digər amillər**

Tələb olunan girovun məbləği və növü biznes tərəfdaşının kredit riskinin qiymətləndirilməsindən asılıdır. Girov növlərinin münasibliyi və qiymətləndirmə parametrlərinə dair qaydalar tətbiq edilmişdir.

Alınmış girovların əsas növləri pul vəsaitləri, daşınmaz əmlak, nəqliyyat vasitələri üzrə girovlar və üçüncü tərəflərin zəmanətləridir.

Rəhbərlik girovun bazar dəyərində nəzarət edir, müvafiq razılaşmaya uyğun olaraq əlavə girov tələb edir və kreditin dəyersizləşməsi üçün ehtiyatın münasibliyini nəzərdən keçirdiyi zaman əldə etdiyi girovun bazar dəyərində nəzarət edir.

Müştərilərə verilmiş kreditlərin konsentrasiyası

	2016	2015
Nəqliyyat	58,130	314,248
Fiziki şəxslər	45,329	31,461
İstehsal	24,307	22,932
Ticarət müəssisələri	22,051	12,827
Kənd təsərrüfatı və qida məhsullarının emalı	9,898	10,867
Tikinti	4,344	14,649
Digər	7,365	13,183
Müştərilərə verilmiş kreditlər, ümumi	171,424	420,167

48,271 min AZN (2015-ci il: 308,047 min AZN) məbləğində nəqliyyat sektorunda fəaliyyət göstərən müəssisəyə verilmiş korporativ kredit Azərbaycan Respublikasının Maliyyə Nazirliyindən alınmış vəsaitlərdən verilmişdir.

31 dekabr 2015-ci il tarixində Bankda on (2015-ci il: on) ən iri borcalandan alınacaq 82,690 min AZN və ya ümumi kredit portfelinin 48%-i ilə (2015-ci il: 349,196 min AZN və ya 83%) təmsil olunan kredit konsentrasiyası olmuşdur. Bu kreditlər üçün 7,258 min AZN (2015-ci il: 5,157 min AZN) məbləğində ehtiyat yaradılmışdır.

9. Əmlak və avadanlıqlar

Əmlak və avadanlıqlarda hərəkət aşağıdakı kimi olmuşdur:\

	<i>Mebel və qurğular</i>	<i>Kompüter</i>	<i>Nəqliyyat vasitələri</i>	<i>Digər əsas vəsaitlər</i>	<i>İcarəyə götürülmüş aktivlərin əsaslı təmiri</i>	<i>Cəmi</i>
Maya dəyəri						
31 dekabr 2014-cü il	602	753	146	65	-	1,566
Əlavələr	2,059	866	814	183	2,430	6,352
Silinmələr	(21)	(6)	(1)	(7)	-	(35)
31 dekabr 2015-ci il	2,640	1,613	959	241	2,430	7,883
Əlavələr	1,001	1,427	-	30	346	2,804
Silinmələr	(42)	(6)	-	(52)	-	(100)
31 dekabr 2016-cı il	3,599	3,034	959	219	2,776	10,587
Yığılmış köhnəlmə						
31 dekabr 2014-cü il	(301)	(347)	(75)	(29)	-	(752)
Köhnəlmə xərci	(277)	(189)	(133)	(25)	(73)	(697)
Silinmələr	21	6	1	7	-	35
31 dekabr 2015-ci il	(557)	(530)	(207)	(47)	(73)	(1,414)
Köhnəlmə xərci	(587)	(419)	(187)	(65)	(181)	(1,439)
Silinmələr	42	6	-	52	-	100
31 dekabr 2016-cı il	(1,102)	(943)	(394)	(60)	(254)	(2,753)
Xalis balans dəyəri						
31 dekabr 2014-cü il	301	406	71	36	-	814
31 dekabr 2015-ci il	2,083	1,083	752	194	2,357	6,469
31 dekabr 2016-cı il	2,497	2,091	565	159	2,522	7,834

31 dekabr 2016-cı il tarixinə 392 min AZN (2015-ci il: 301 min AZN) məbləğində əmlak və avadanlıqlar tamamilə köhnəlmə əsasında silinmişdir.

(Cədvəllərdəki rəqəmlər min Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

10. Qeyri-maddi aktivlər

Qeyri-maddi aktivlərdə hərəkət aşağıdakı kimi olmuşdur:

	<i>Lisensiyalar</i>	<i>Kompüter proqramı</i>	<i>Cəmi</i>
Maya dəyəri			
31 dekabr 2014-cü il	217	132	349
Əlavələr	179	1,126	1,305
31 dekabr 2015-ci il	396	1,258	1,654
Əlavələr	657	817	1,474
Silinmələr	(32)	(39)	(71)
31 dekabr 2016-cı il	1,021	2,036	3,057
Yığılmış amortizasiya			
31 dekabr 2014-cü il	(36)	(7)	(43)
Amortizasiya xərci	(64)	(21)	(85)
31 dekabr 2015-ci il	(100)	(28)	(128)
Amortizasiya xərci	(171)	(118)	(289)
Silinmə	11	60	71
31 dekabr 2016-cı il	(260)	(86)	(346)
Xalis balans dəyəri			
31 dekabr 2014-cü il	181	125	306
31 dekabr 2015-ci il	296	1,230	1,526
31 dekabr 2016-cı il	761	1,950	2,711

11. Vergilər

Korporativ mənfəət vergisi xərci aşağıdakılardan ibarətdir:

	2016	2015
Cari vergi xərci	(517)	(74)
Təxirə salınmış vergi gəliri/(xərci)	(1,087)	680
Çıxılsın: digər ümumi gəlirdə tanınmış təxirə salınmış vergi	-	(6)
Mənfəət vergisi (xərci) /gəliri	(1,604)	600

İl ərzində digər ümumi gəlirə aid edilmiş maddələrlə bağlı olan təxirə salınmış vergi aşağıda təqdim olunur:

	2016	2015
Satış üçün mövcud olan investisiya qiymətli kağızları	-	6
Digər ümumi gəlirlərə aid edilmiş mənfəət vergisi xərci	-	6

Effektiv mənfəət vergisi dərəcəsi yerli qanunvericiliyə uyğun mənfəət vergisi dərəcəsi ilə fərqlənir. Aşağıdakı cədvəldə yerli qanunvericilik əsasında mənfəət vergisi xərci faktiki xərclərlə tutuşdurulur:

	2016	2015
Vergidən əvvəlki mənfəət/(zərər)	7,991	(3,771)
Yerli qanunvericiliyə uyğun olan mənfəət vergisinin dərəcəsi	20%	20%
Yerli qanunvericiliyə uyğun dərəcə ilə nəzəri mənfəət vergisi (xərci)/gəliri	(1,598)	754
Ötən ilin vergi xərclərinin aktualaşdırılması	-	(74)
Çıxılmayan xərclərin vergiyə təsiri	(36)	(95)
Digər	30	15
Mənfəət vergisi gəliri/(xərci)	(1,604)	600

11. Vergilər (davamı)

(Cədvəllərdəki rəqəmlər min Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

31 dekabr 2016-cı il tarixinə təxirə salınmış mənfəət vergisi aktivləri və öhdəlikləri və onların müvafiq illərdə hərəkətləri aşağıda təqdim olunur:

	Müvəqqəti fərqlərin yaranması və ləğv edilməsi			Müvəqqəti fərqlərin yaranması və ləğv edilməsi			
	2014	Mənfəət və ya zərər haqqında hesabatda	Digər ümumi gəlirdə	2015	Mənfəət və ya zərər haqqında hesabatda	Digər ümumi gəlirdə	2016
Vergidən çıxılan müvəqqəti fərqlərin təsiri							
Müştərilərə verilmiş kreditlər	756	113	-	869	(108)	-	761
Gələcək dövrlərdə vergi tutulan gəlirlə əvəzləşdirmək üçün mövcud olan zərərlər	-	1,078	-	1,078	(1,078)	-	-
Satış üçün mövcud olan investisiya qiymətli kağızları	-	35	-	35	15	-	50
Qeyri-maddi aktivlər	5	-	-	5	(5)	-	-
Digər öhdəliklər	43	161	-	204	464	-	668
Digər aktivlər	65	(65)	-	-	-	-	-
Təxirə salınmış vergi aktivləri	869	1,322	-	2,191	(712)	-	1,479
Vergi tutulan müvəqqəti fərqlərin təsiri							
Pul vəsaitləri və pul vəsaitlərinin ekvivalentləri	-	(125)	-	(125)	(78)	-	(203)
Kredit təşkilatlarından alınacaq məbləğlər	(30)	(11)	-	(41)	(190)	-	(231)
Müştərilər qarşısında öhdəliklər	-	(353)	-	(353)	138	-	(215)
Müştərilərə verilmiş kreditlər	-	(35)	-	(35)	35	-	-
Qeyri-maddi aktivlər	(8)	(10)	-	(18)	(61)	-	(79)
Əmlak və avadanlıq	(16)	(79)	-	(95)	(169)	-	(264)
İnvestisiya qiymətli kağızları	(53)	47	6	-	-	-	-
Digər aktivlər	(63)	15	-	(48)	(171)	-	(219)
Digər öhdəliklər	(24)	(97)	-	(121)	121	-	-
Təxirə salınmış vergi öhdəlikləri	(194)	(648)	6	(836)	(375)	-	(1,211)
Xalis təxirə salınmış vergi aktivləri	675	674	6	1,355	(1,087)	-	268

12. Digər dəyərsizləşmələr və ehtiyatlar

Digər dəyərsizləşmə ehtiyatlarında hərəkət aşağıdakı kimi olmuşdur:

	Digər aktivlər	Zəmanətlər və öhdəliklər (Qeyd 13, 17)	Cəmi
31 dekabr 2014-cü il	(302)	(40)	(342)
Xərc	-	(462)	(462)
Silinmələr	302	-	302
31 dekabr 2015-ci il	-	(502)	(502)
Xərc	-	(1,764)	(1,764)
31 dekabr 2016-cı il	-	(2,266)	(2,266)

Digər aktivlərin dəyərsizləşməsi üçün ehtiyat müvafiq aktivlərin balans dəyərindən çıxılır. Zəmanətlər və təəhhüdlər üçün ehtiyatlar digər öhdəliklərdə qeyd alınır.

(Cədvəllərdəki rəqəmlər min Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

13. Digər aktivlər və öhdəliklər

Digər aktivlər aşağıdakılardan ibarətdir:

	2016	2015
Digər maliyyə aktivləri		
Plastik kartlarla əməliyyatlar üzrə hesablaşmalar	37	190
Pul köçürmələri üzrə hesablaşmalar	123	9
Cəmi digər maliyyə aktivləri	160	199
Digər qeyri-maliyyə aktivləri		
Ödənilməmiş borclar müqabilində götürülmüş girovlar	967	620
Təxirə salınmış xərclər	146	192
Mənfəət vergisi istisna olmaqla əvvəlcədən ödənilmiş vergilər	433	-
Əmlak, avadanlıq və qeyri-maddi aktivlərin alınması üçün avans ödənişləri	234	100
Cəmi digər qeyri-maliyyə aktivləri	1,780	912
Çıxılın: digər aktivlərin dəyərsizləşməsi üçün ehtiyat (Qeyd 12)	-	-
Digər aktivlər	1,940	1,111

Digər öhdəliklər aşağıdakılardan ibarətdir:

	2016	2015
Digər maliyyə öhdəlikləri		
Ödənilməkdə olan vəsaitlər	4,120	1,847
Ödəniləcək dividendlər	51	51
Cəmi digər maliyyə öhdəlikləri	4,171	1,898
Digər qeyri-maliyyə öhdəlikləri		
Şərti öhdəliklər üzrə ehtiyat (Qeyd 12)	2,266	502
İşçilərə ödəniləcək məbləğlər	305	253
Təxirə salınmış gəlir	622	235
Mənfəət vergisi istisna olmaqla digər vergilər	-	197
Hesablanmış xərclər	373	145
Cəmi digər qeyri-maliyyə öhdəlikləri	3,566	1,332
Digər öhdəliklər	7,737	3,230

14. Banklar və dövlət təşkilatları qarşısında öhdəliklər

Banklar və dövlət təşkilatları qarşısında öhdəliklər aşağıdakılardan ibarətdir:

	2016	2015
Müddətli depozitlər və kreditlər	151,609	322,612
Azərbaycan Respublikasının İpoteka Fonduna ödəniləcək məbləğlər	10,599	4,648
Cari hesablar	6,292	6,900
Sahibkarlığa Kömək Milli Fondundan alınmış kreditlər	5,062	6,659
Qara Dəniz Ticarət və İnkişaf Bankından alınmış kreditlər	1,218	2,143
Blok edilmiş hesablar	404	10,422
Banklar və dövlət təşkilatları qarşısında öhdəliklər	175,184	353,384
Zəmanətlər və akkreditivlər üzrə girov saxlanılan vəsaitlər (Qeyd 17)	404	10,422

31 dekabr 2016-cı il tarixinə Maliyyə Nazirliyi Bankda 48,372 min AZN (2015-ci il: 308,571 min AZN) məbləğində depozit yerləşdirmişdir. Bu depozitin müddəti 2020-ci il ərzində başa çatır və üzərinə aylıq LİBOR üstə gəl 1.75% dərəcəsi ilə illik faiz hesablanır. Bu vəsait bir əlaqəli tərəf olan şirkətə verilmiş krediti yenidən maliyyələşdirmək üçün istifadə edilmişdir. Verilmiş kreditin müddəti 2020-ci ildə başa çatır və üzərinə 2% üstə gəl aylıq LİBOR dərəcəsi ilə illik faiz hesablanır.

31 dekabr 2016-cı il tarixinə Bank "Bank Standard" QSC-yə kredit vermək üçün ARMB-dən 100,000 min AZN məbləğində kredit almışdır.

14. Banklar və dövlət təşkilatları qarşısında öhdəliklər (davamı)

(Cədvəllərdəki rəqəmlər min Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

23 dekabr 2010-cu ildə Bank Azərbaycan Respublikası İqtisadi İnkişaf Nazirliyinin proqramı olan Milli Sahibkarlığa Kömək Fondu ilə kiçik və orta müəssisələrin maliyyələşdirilməsi üçün kredit razılaşması imzalamışdır. Bu proqram əsasında vəsaitlər Banka illik 1% (2015-ci il: illik 1%) dərəcəsi ilə verilir və müddəti 2017-2020-ci (2015-ci il: 2016-2021-ci) illərdə başa çatır. Bank bu vəsaitləri müvafiq borcalanlara illik 6% dərəcəsi ilə kreditlər vermək üçün istifadə edir.

20 dekabr 2006-cı ildə Bank ARMB-nin proqramı olan Azərbaycan İpoteka Fondu ilə fiziki şəxslərə uzunmüddətli ipoteka kreditlərinin verilməsi haqqında kredit razılaşmasını imzalamışdır. Bu proqram əsasında vəsaitlər Banka illik 1%-4% (2015-ci il: illik 1%-4%) dərəcəsi ilə verilir və müddəti 2019-2046 (2015-ci il: 2017-2045-ci) illərdə başa çatır. Bank bu vəsaitləri illik 8.0%-dən çox olmayan faiz dərəcəsi ilə müvafiq borcalanlara təkrar kreditlər vermək üçün istifadə edir.

Qara Dəniz Ticarət və İnkişaf Bankı ilə kredit razılaşmasına məhdudlaşdırıcı normativlər, o cümlədən girovlar, sərəncam vermə, borc vermə, mənfəətin pay bölgüsü razılaşmaları, aktivlərin satılması, birləşdirmə və s. ilə bağlı normativlər, eləcə də maliyyə nəticələri ilə bağlı normativlər daxildir. 31 dekabr 2016-cı il tarixində Bank istənilən bir tərəfə, əlaqəli tərəf olan istənilən bir tərəfə və əlaqəli tərəfə maksimal risk həcmi üzrə məhdudlaşdırıcı normativləri pozmuşdur. Pozulma nəticəsində kredit verən kreditin tam məbləğinin dərhal ödənilməsinə tələb edə bilər və bu kredit "tələbli kredit" kimi təsnif edilir. İndiyə qədər razılaşma əsasında öhdəliyin pozulmasına dair Qara Dəniz Ticarət və İnkişaf Bankı tərəfindən heç bir iddia qaldırılmamışdır.

15. Müştərilər qarşısında öhdəliklər

Müştərilər qarşısında öhdəliklərə aşağıdakılar daxildir:

	2016	2015
Cari hesablar	138,877	123,805
Müddətli depozitlər	93,462	137,250
Müştərilər qarşısında öhdəliklər	232,339	261,055
Zəmanətlər üzrə girov saxlanılan vəsaitlər (Qeyd 17)	615	25

31 dekabr 2016-cı il tarixində Bankın 10 ən iri müştəri (2015-ci il: 10) qarşısında öhdəliyi 131,781 min AZN və ya müştərilər qarşısında cəmi öhdəliklərin 57%-i (2015-ci il: 181,517 min AZN və ya 70%) qədərində olmuşdur.

Müştəri hesablarının iqtisadi sektorlar üzrə təhlili aşağıda təqdim olunur:

	2016	2015
Fiziki şəxslər	138,745	181,041
Nəqliyyat və rabitə	42,139	16,189
Sığorta şirkətləri və digər qeyri-bank maliyyə institutları	23,712	33,731
Kənd təsərrüfatı	15,859	8
Ticarət və xidmət	6,595	11,747
İstehsalat	4,858	669
Tikinti	249	2,089
Dövlət və ictimai təşkilatlar	178	15,557
Sair	4	24
Müştərilər qarşısında öhdəliklər	232,339	261,055

16. Kapital

Buraxılmasına icazə verilmiş, buraxılmış və tam ödənilmiş adi səhmlərdə hərəkətlər aşağıdakı kimi olmuşdur:

	Adi səhmlərin sayı	Adi səhmin nominal dəyəri, AZN ilə	Cəmi, AZN ilə
31 dekabr 2014-cü il	50,000,000	1	50,000,000
Səhm kapitalında artım	-		-
31 dekabr 2015-ci il	50,000,000	1	50,000,000
Səhm kapitalında artım	-		-
31 dekabr 2016-cı il	50,000,000	1	50,000,000

(Cədvəllərdəki rəqəmlər min Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

16. Kapital (davamı)

Bankın nizamnamə kapitalı səhmdarlar tərəfindən Azərbaycan manatı ilə qoyulmuş və onlar dividendləri və hər hansı kapital paylarını Azərbaycan manatı ilə almaq hüququna malikdirlər.

Səhmdarların 2 sentyabr 2014-cü il tarixində keçirilmiş ümumi yığıncağının qərarı ilə Bank 31 dekabr 2013-cü il tarixində başa çatan il üzrə adi səhmlərlə bağlı cəmi 1,864 min AZN məbləğində dividendlər elan etmişdir. 31 iyul 2015-ci il tarixində səhmdarların ümumi yığıncağı dividendlərin ödənilməsi barədə 2 sentyabr 2014-cü il tarixli qərarını ləğv etmişdir.

17. Təəhhüdlər və potensial öhdəliklər

Əməliyyat mühiti

Azərbaycan iqtisadi islahatları aparmağa və hüquqi, vergi və nizamlayıcı infrastrukturunu təkmilləşdirməyə davam edir. Azərbaycan iqtisadiyyatının gələcək sabitliyi önəmli dərəcədə islahat və dəyişikliklərdən, eləcə də hökumətin gördüyü iqtisadi, maliyyə və monetar tədbirlərin effektivliyindən asılıdır.

2015-ci ildə xam neftin qiymətinin xeyli aşağı düşməsinin nəticəsində Azərbaycan manatı ABŞ dollarına qarşı 0.7862 AZN-dən 1.5500 AZN-dək devalvasiya etmişdir. Devalvasiyadan sonra Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankı Azərbaycan manatının üzən məzənnə dərəcəsinə keçməsinə elan etmişdir. 2016-cı il ərzində Azərbaycan manatı ABŞ dollarına qarşı məzənnəsi bir ABŞ dolları üçün 1.4900 AZN və 1.7707 AZN arasında dəyişmişdir.

Bu hadisələr bank sisteminin likvidliyinin pisləşməsi və kredit şərtlərinin sərtləşməsi ilə nəticələnmişdir. İqtisadi artım, kapitalı əldə etmək imkanı və kapitalın dəyəri ilə bağlı mövcud olan qeyri-müəyyənliklər Bankın gələcək nəticələrinə, maliyyə vəziyyətinə və biznes perspektivlərinə mənfi təsir göstərə bilər.

Azərbaycan hökuməti cari iqtisadi çətinliklərə cavab olaraq islahatları sürətləndirmək və bank sistemini dəstəkləmək planlarını bəyan etmişdir.

Bankın rəhbərliyi cari şəraitdə baş verən bu cür dəyişiklikləri izləməkdədir və Bankın yaxın gələcəkdə fəaliyyətinin davamlılığı və inkişafını dəstəkləmək üçün lazım hesab etdiyi ehtiyat tədbirlərini görməkdədir.

Hüquqi məsələlər

Adi fəaliyyətində Bank məhkəmə iddiaları və şikayətlərinin obyektivi olur. Rəhbərlik hesab edir ki, belə iddia və ya şikayətlərdən irəli gələn öhdəlik (əgər olarsa) Bankın maliyyə vəziyyəti və ya gələcək əməliyyat nəticələrinə mühüm mənfi təsir göstərməyəcəkdir.

Vergilər

Azərbaycanın vergi qanunvericiliyi müxtəlif şərtlərə və tez-tez edilən dəyişikliklərə məruzdur. Bundan əlavə, Bankın əməliyyatları və fəaliyyətinə tətbiq edilən vergi qanunvericiliyinin vergi orqanları tərəfindən şərh edilməsi rəhbərliyin şərhilə üst-üstə düşməyə bilər. Azərbaycan Respublikasında son zamanlar baş vermiş hadisələr göstərir ki, vergi orqanları bu qanunvericiliyin şərh edilməsi və tətbiqində daha sərt mövqe tuta bilərlər, buna görə də gələcəkdə vergi orqanları Bankın əməliyyat və fəaliyyət növləri ilə bağlı əvvəl irəli sürmədikləri iddiaları irəli sürə bilərlər. Nəticə etibarilə müvafiq orqanlar tərəfindən əlavə iri vergi, cərimə və faiz hesablanı bilər. Vergi yoxlamaları yoxlama aparmaq qərarı qəbul edildiyi ildən birbaşa əvvəlki üç maliyyə ili üzrə aparıla bilər. Sonuncu vergi yoxlaması 2015-ci il maliyyə ilini əhatə edirdi.

31 dekabr 2016-cı il tarixinə müvafiq qanunvericiliyin rəhbərlik tərəfindən tətbiq edilən şərhilə münasibdir və Bankın vergi, valyuta və gömrük mövqeləri qəbul ediləcəkdir.

Sığorta

Bank hazırda səhvlərdən və ya təhriflərdən irəli gələn öhdəliklərlə əlaqədar sığorta təminatı almamışdır. Hazırda məsuliyyətin sığortalanması Azərbaycanda geniş yayılmayıb.

(Cədvəllərdəki rəqəmlər min Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

17. Təəhhüdlər və potensial öhdəliklər (davamı)**ARMB əmsallarına uyğunlaşma**

ARMB banklardan yerli standartlara uyğun olan maliyyə hesabatları əsasında hesablanmış müəyyən əmsallara riayət etməyi tələb edir. 31 dekabr 2016-cı il tarixinə Bank aşağıdakı bir əmsal istisna olmaqla, bu əmsallara riayət etmişdir:

- Kredit riski təminatının bazar dəyəri həmin kredit riskinin 100%-indən az olanda və ya kreditlərin daşınmaz əmlak formasında təminatının bazar dəyəri kredit dəyərinin 150%-indən aşağı olanda, bir borcalan və ya əlaqəli borcalanlar qrupu üzrə maksimal kredit riski əmsalı bankın 1-ci dərəcəli kapitalının 7 faizindən artıq olmamalıdır. 31 dekabr 2016-cı il tarixinə Bankın əmsalı 47% (2015-ci il: 87%) olmuşdur.

İl ərzində Bank bu uyğunsuzluqla bağlı hər ay Maliyyə Bazarlarına Nəzarət Palatasına ("MBNP") məlumat təqdim etmiş və bununla əlaqədar Banka hər hansı sanksiya qoyulmamışdır. Rəhbərlik hesab edir ki, Banka qarşı gələcəkdə heç bir sanksiya tətbiq edilməyəcək.

Maliyyə təəhhüdləri və potensial öhdəliklər

Bank tərəfindən müştərilərə zəmanətlərin və akkreditivlərin verilməsinin əsas məqsədi müştərilərə tələb olduqda vəsaitlərin mövcudluğunu təmin etməkdir. Zəmanətlər və ehtiyat akkreditivləri müştəri üçüncü tərəflər qarşısında öhdəliklərini yerinə yetirə bilmədiyi təqdirdə Bankın ödəmələr edəcəyini qəti təsdiq edən sənədlərdir. Sənədli akkreditivlər və kommersiya akkreditivləri, Banka müəyyən edilmiş məbləğə qədər və xüsusi şərtlərlə tələb təqdim etmək hüququnu üçüncü tərəfə verən, Bankın müştəri adından üzərinə götürdüyü yazılı öhdəlik olaraq, aid olduqları malların çatdırılması və ya pul depozitləri ilə təmin edilir və beləliklə də birbaşa borcla müqayisədə daha aşağı riskə məruz qalır.

İstifadə edilməmiş kredit üzrə təəhhüdlərə dair razılaşma Bank üçün əlverişsiz şərtlər, o cümlədən təkrar maliyyələşdirmə dərəcəsinə dəyişiklik, inflyasiya, məzənnədə dəyişiklik və s. yarandığı halda Bankın birtərəfli olaraq razılaşmadan çıxmaq hüququnu nəzərdə tutur.

Lazım olduğu halda Bank kreditlə bağlı maliyyə alətlərini dəstəkləmək üçün girov tələb edir. Saxlanılan girov dəyişir, lakin bank depozitləri, dövlət qiymətli kağızları, aparıcı maliyyə institutlarının qiymətli kağızları və digər aktivləri daxil edə bilər.

31 dekabrda Bankın maliyyə təəhhüdləri və potensial öhdəlikləri aşağıdakılardan ibarət olmuşdur:

	2016	2015
Kreditlə bağlı təəhhüdlər		
Zəmanətlər	81,027	59,842
İstifadə edilməmiş kredit üzrə təəhhüdlər	19,209	14,157
Akkreditivlər	186	11,290
	100,422	85,289
Əməliyyat lizinqi üzrə təəhhüdlər		
1 ildən az	165	157
Çıxılsın: ehtiyatlar	(2,266)	(502)
	(2,101)	(345)
Təəhhüdlər və potensial öhdəliklər (girov çıxıldıqdan əvvəl)	98,321	84,944
Zəmanətlər üzrə girov kimi saxlanılan depozitlər (Qeyd 14,15)	(1,019)	(10,447)
Təəhhüdlər və potensial öhdəliklər	97,302	74,497

(Cədvəllərdəki rəqəmlər min Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

18. Xalis haqq və komissiya gəliri

Xalis haqq və komissiya gəliri aşağıdakılardan ibarətdir:

	2016	2015
Pul vəsaitləri ilə əməliyyatlar	2,594	1,734
Hesablaşma əməliyyatları	1,420	737
Plastik kart əməliyyatları	1,326	461
Zəmanətlər və akkreditivlər	1,015	408
Digər	290	122
Haqq və komissiya gəliri	6,645	3,462
Plastik kart əməliyyatları	(843)	(518)
Pul vəsaitləri ilə əməliyyatlar	(514)	(1,704)
Hesablaşma əməliyyatları	(361)	(121)
Qiymətli kağızlarla əməliyyatlar	(49)	(23)
Digər	(91)	(61)
Haqq və komissiya xərcləri	(1,858)	(2,427)
Xalis haqq və komissiya gəliri	4,787	1,035

19. Digər gəlir

31 dekabr 2016-cı il tarixinə 5,690 AZN məbləğində digər gəlir əsasən müddətli depozitlərin vaxtından əvvəl götürülməsi ilə əlaqədar müştərilərdən tutulan cərimə haqqından ibarətdir.

20. İşçilər üzrə, ümumi və inzibati xərclər

İşçilər üzrə xərclər aşağıdakılardan ibarətdir:

	2016	2015
Əmək haqqı və mükafatlar	(7,255)	(5,451)
Sosial sığorta xərcləri	(1,580)	(1,151)
İşçilər üzrə digər xərclər	(91)	(56)
İşçilər üzrə xərclər	(8,926)	(6,658)

Ümumi və inzibati xərclər aşağıdakılardan ibarətdir:

	2016	2015
Yerləşmə və icarə haqqı	(2,587)	(1,680)
Marketinq və reklam	(1,070)	(520)
Əməliyyat vergiləri	(645)	(233)
Əmanətlərin sığortalanması xərcləri	(581)	(242)
Məlumatların emalı və işlənməsi	(412)	(85)
Rabitə	(380)	(332)
Təhlükəsizlik	(365)	(275)
Ofis təchizatı	(309)	(193)
Əmlak və avadanlıqların təmiri və texniki xidməti	(166)	(106)
Hüquq və məsləhət xidmətləri	(145)	(118)
İşgüzar səfərlər və əlaqəli xərclər	(131)	(42)
Kommunal xərclər	(102)	(68)
Digər	(407)	(256)
Cəmi ümumi və inzibati xərclər	(7,300)	(4,150)

(Cədvəllərdəki rəqəmlər min Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

21. Risklərin idarə edilməsi

Ön söz

Öz fəaliyyətində Bank müxtəlif risklərə məruz qalır və bunları daimi müəyyən etmə, ölçmə və müşahidə etmə prosesləri, kredit limitlərinin müəyyən edilməsi və digər daxili nəzarət tədbirləri vasitəsilə idarə edir. Risklərin idarə edilməsi Bankın fəaliyyətinin mühüm hissəsini təşkil edir. Bankın hər bir əməkdaşı öz vəzifələri daxilində risklərə görə məsuliyyət daşıyır. Bank kredit riski, likvidlik riski və bazar risklərinə məruz qalır. Bank əməliyyat risklərinə də məruz qalır.

Müstəqil riskə nəzarət prosesinə ümumi mühitdə, texnologiyada və sənayedə dəyişikliklər kimi biznes riskləri daxil deyildir. Onlar Bankın strateji planlaşdırma prosesi vasitəsilə nəzarət altında saxlanılır.

Risklərin idarə olunması strukturu

İdarə heyəti risklərin müəyyən edilməsi və nəzarət edilməsinə görə ümumi məsuliyyət daşıyır, lakin risklərin idarə olunması və izlənməsi üçün məsuliyyəti ayrıca müstəqil orqanlar daşıyır.

Müşahidə Şurası

Müşahidə Şurası risklərin idarə olunmasında ümumi yanaşma, risk strategiyaları və prinsiplərinin təsdiq edilməsi üçün məsuliyyətlidir.

Audit komitəsi

Audit komitəsi auditin tapşırığı və strategiyasının təsis və tərtib edilməsi üçün ümumi məsuliyyət daşıyır. Komitə fundamental audit məsələləri üçün məsuliyyətlidir və Daxili Auditin fəaliyyətinə nəzarət edir.

İdarə Heyəti

İdarə Heyəti Bankda ümumi risk prosesinə nəzarət etmək üçün məsuliyyət daşıyır.

Risk komitəsi

Risk komitəsi risk strategiyasının işlənilməsi, hazırlanması və risk prinsipləri, konsepsiyası, siyasəti və limitlərinin tətbiqi üçün ümumi məsuliyyət daşıyır. Komitə fundamental risk məsələləri üçün məsuliyyətlidir və müvafiq risk qərarlarını idarə və nəzarət edir.

Risklərin idarə olunması bölməsi

Risklərin idarə olunması bölməsi müstəqil nəzarət prosesini təmin etmək məqsədilə risklə bağlı prosedurların tətbiqi və dəstəklənməsi üçün məsuliyyət daşıyır.

Bankın xəzinədarlığı

Bankın xəzinədarlığı Bank aktivlərinin və öhdəliklərinin idarə olunması, eləcə də ümumi maliyyə strukturu üçün məsuliyyət daşıyır. Bundan əlavə, xəzinədarlıq Bankın maliyyələşdirmə və likvidlik riskləri üçün məsuliyyət daşıyır.

Daxili audit

Daxili audit funksiyası hər il Bankda risklərin idarə olunması proseslərinin audit yoxlamasını apararaq, həm prosedurların münasibliyini, həm də Bankın prosedurlara riayət etməsini yoxlayır. Daxili Audit bütün qiymətləndirmələrin nəticələrini rəhbərliklə müzakirə edir və nəticə və tövsiyələr haqqında Audit Komitəsinə hesabat verir.

Risklərin ölçülməsi və hesabatçılıq sistemləri

Bankın riskləri həm adi şəraitdə yaranması ehtimal edilən zərəri, həm də statistik modellər əsasında maksimal faktiki zərərlərin qiymətləndirilməsi olan gözlənilməyən zərərləri əks etdirən metoddan istifadə etməklə ölçülür. Modellar keçmiş təcrübədən əldə edilmiş və iqtisadi şəraitləri nəzərə almaqla düzəlişlər edilmiş ehtimallardan istifadə edir. Bundan əlavə, Bank baş verməsi ehtimal edilməyən ağır hadisələr əslində baş verdiyi təqdirdə daha pis hadisələrin ssenari modellərini hazırlayır.

Risklərin monitorinqi və nəzarət edilməsi ilk öncə Bankın müəyyən etdiyi limitlərə əsaslanır. Belə limitlər Bankın biznes strategiyasını və bazar mühitini, eləcə də Bankın qəbul etmək istədiyi risk səviyyəsini əks etdirir və bu zaman əsas diqqət ayrı-ayrı sahələrə yetirilir. Bundan əlavə, Bank bütün risk və əməliyyat növləri üzrə məcmu risk həcmi ilə bağlı olaraq ümumi risk daşımaq qabiliyyətinə nəzarət edir və ölçür.

(Cədvəllərdəki rəqəmlər min Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

21. Risklərin idarə edilməsi (davamı)

Ön söz (davamı)

Bütün fəaliyyət növləri üzrə əldə edilmiş məlumat risklərin təhlil və nəzarət edilməsi və tez aşkar olunması məqsədilə yoxlanılır və işlənir. Bu məlumat izahlarla birlikdə İdarə Heyətinə, Risk Komitəsinə və hər bir bölmənin rəhbərinə təqdim edilir. Hesabata kredit riskinin ümumi həcmi haqqında məlumat, limitlərdən istisnalar və likvidlik əmsalları daxil edilir. Hər ay sənaye sahəsi, müştəri və coğrafi risklər kəsiyində risklər haqqında məlumat təqdim edilir. Baş rəhbərlik hər rüb kredit zərərləri üçün ehtiyat yaratmaq zərurətini müəyyən edir. Müşahidə Şurası rübdə bir dəfə risklər haqqında ətraflı hesabat alır, həmin hesabatda isə bankın risklərini qiymətləndirmək və müvafiq qərarlar qəbul etmək üçün bütün zəruri məlumat açıqlanır.

Bankın bütün səviyyələri üçün risklər haqqında xüsusi hesabatlar hazırlanır və paylanır ki, bütün bölmələr geniş, zəruri və aktual məlumatla tanış olmaq imkanını əldə etsinlər.

İdarə Heyəti və Bankın bütün digər müvafiq işçilərinin hər gün keçirilən qısa iclaslarında bazar limitlərinin və likvidliyin dəstəklənməsi, eləcə də risklərlə bağlı digər dəyişikliklər müzakirə olunur.

Risklərin azaldılması

Bank kredit risklərini azaltmaq üçün girovdan fəal istifadə edir.

Həddindən artıq risk konsentrasiyası

Risklərin konsentrasiyası bir sıra biznes tərəfdaşı analoji fəaliyyət növləri ilə məşğul olanda və ya onların fəaliyyəti eyni coğrafi bölgədə həyata keçiriləndə və ya biznes tərəfdaşları oxşar iqtisadi xüsusiyyətlərə malik olanda və nəticədə iqtisadi, siyasi və digər şərtlərdə dəyişikliklər həmin biznes tərəfdaşlarının müqavilə öhdəliklərini yerinə yetirmək qabiliyyətinə eyni təsir göstərəndə yaranır. Risklərin konsentrasiyası Bankın fəaliyyət nəticələrinin xüsusi sənaye sahəsinə və ya coğrafi bölgəyə təsir göstərən dəyişikliklərə qarşı nisbi həssaslığını əks etdirir.

Həddindən artıq risk konsentrasiyasının təsiri altına düşmək üçün, Bank daxili prosedurlarında müxtəlif xüsusiyyətlərə malik olan portfəllərin idarə edilməsi qaydaları ilə təmin olunur. Müəyyən edilmiş risk konsentrasiyası müvafiq qaydada nəzarət və idarə olunur.

Kredit riski

Kredit riski – Bankın sifarişçiləri, müştəriləri və ya biznes tərəfdaşlarının müqavilə öhdəliklərini yerinə yetirməmələrinə görə Bankın zərər çəkməsi riskidir. Bank, ayrı-ayrı biznes tərəfdaşları və coğrafi və sənaye sahələri üzrə konsentrasiyalarla əlaqədar Bankın qəbul etməyə hazır olduğu risk həcminin limitlərini müəyyən etməklə və həmin limitlərə riayət edilməsinin monitorinqini aparmaqla, kredit riskini idarə edir və ona nəzarət edir.

Bank kredit keyfiyyətinin yoxlanılması prosesini təsis etmişdir ki, girovun müntəzəm qaydada yenidən baxılması da daxil olmaqla biznes tərəfdaşlarının krediti ödəmək qabiliyyətlərində mümkün dəyişikliklərin tez müəyyən edilməsi təmin edilsin. Biznes tərəfdaşları üzrə limitlər kredit riskinin təsnifləşdirilməsi sistemindən istifadə etməklə müəyyən edilir. Kredit keyfiyyətinin müntəzəm qaydada yenidən baxılması prosesi Banka məruz qaldığı risklər nəticəsində potensial zərəri qiymətləndirmək və lazımı tədbirləri görmək imkanını yaradır.

Kreditlə bağlı təəhhüd riskləri

Bankın müştərilərə verdiyi zəmanətlər əsasında Bank tərəfindən onların adından ödənişlər aparmaq zərurəti yarana bilər. Müştərilər bu ödənişləri Banka akkreditivin şərtləri əsasında qaytarırlar. Onlar Bankı kredit risklərinə oxşar risklərə məruz qoyur, bunlar da eyni nəzarət prosesləri və qaydaları ilə azaldılır.

Maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatın komponentləri üzrə maksimal kredit riskinin həcmi, qarşılıqlı hesablaşma haqqında əsas razılaşmaların və girov razılaşmalarının istifadə edilməsi nəticəsində riskin azalmasını nəzərə almadan, daha yaxşı onların balans dəyərləri ilə təmsil olunur.

Maliyyə alətləri ədalətli dəyərlə qeydə alınanda yuxarıda göstərilən məbləğlər dəyərin dəyişməsi nəticəsində gələcəkdə yarana bilən maksimal riskin həcmi deyil, cari kredit riskinin həcmi əks etdirir.

Maliyyə alətlərinin hər bir sinfi üzrə kredit riskinin maksimal həcmi haqqında daha ətraflı məlumat xüsusi qeydlərdə açıqlanır.

(Cədvəllərdəki rəqəmlər min Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

21. Risklərin idarə edilməsi (davamı)**Kredit riski (davamı)***Maliyyə aktivlərinin sinifləri üzrə kreditin keyfiyyəti*

Maliyyə aktivlərinin kredit keyfiyyəti Bankın daxili kredit reytingləri ilə qiymətləndirilir. Aşağıdakı cədvəldə Bankın kredit reytingi sistemində əsaslanaraq maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatın kreditlə bağlı sətirlərində aktivlərin sinifləri üzrə kredit keyfiyyəti göstərilir.

Bank tərəfindən kreditlərlə bağlı aktivlərin təsnifləşdirilməsi aşağıdakı qaydada həyata keçirilmişdir:

Yüksək reytingli – bura yüksək likvidli girovları və ya güclü hökumət dəstəyi olan, dövr ərzində kredit şərtlərində heç bir dəyişiklik olmayan, ödəniş müddətində gecikmə olmayan və maliyyə vəziyyəti əla qiymətləndirilən biznes tərəfdaşları aid edilir.

Standart reytingli – bura dövr ərzində kredit şərtlərində heç bir dəyişiklik olmayan, ödəniş müddətində gecikmə olmayan və maliyyə vəziyyəti yaxşı qiymətləndirilən biznes tərəfdaşları aid edilir.

Qeyri-standart reytingli – bura dövr ərzində kredit şərtlərinə dəyişiklik edilən, əsas və/və ya faiz borclarında gecikmələr olmayan və maliyyə vəziyyəti qənaətbəxş qiymətləndirilən biznes tərəfdaşları aid edilir.

Vaxtı keçmiş, lakin dəyərsizləşməmiş – bura dövr ərzində kredit şərtlərinə dəyişiklik edilən, əsas və faiz borclarında vaxtı keçmiş borcları olan və maliyyə vəziyyəti kafi qiymətləndirilən biznes tərəfdaşları aid edilir. Buraya həmçinin bütün vaxtı keçmiş məcmu şəkildə qiymətləndirilən kreditlər daxildir.

Fərdi şəkildə dəyərsizləşmiş – bura dövr ərzində kredit şərtlərinə dəyişiklik edilən, əsas və faiz borclarında vaxtı keçmiş borcları olan və maliyyə vəziyyəti kafi və qeyri-kafi qiymətləndirilən biznes tərəfdaşları aid edilir.

	Vaxtı keçməmiş və dəyərsizləşməmiş						
	Qeydlər	Yüksək reyting 2016	Standart reyting 2016	Qeyri-standart reyting 2016	Vaxtı keçmiş, lakin dəyərsizləşməmiş 2016	Fərdi şəkildə dəyərsizləşmiş 2016	Cəmi 2016
Pul vəsaitləri və pul vəsaitlərinin ekvivalentləri (kassada olan pul vəsaitlərindən başqa)	5	-	158,218	-	-	-	158,218
Kredit təşkilatlarından alınacaq məbləğlər	6	354	20,854	100,000	-	-	121,208
Satış üçün mövcud olan investisiya qiymətli kağızları (korporativ səhmlər istisna olmaqla)		4,248	-	-	-	-	4,248
Müştərilərə verilmiş kreditlər	8						
Dövlətlə bağlı kreditlər		48,271	8,575	-	7,997	-	64,843
Korporativ kreditlər		85	25,719	2,757	7,777	10,892	47,230
Fiziki şəxslərə verilmiş kreditlər – istehlak kreditləri		2,262	24,989	622	5,853	-	33,726
Fiziki şəxslərə verilmiş kreditlər – sahibkarlar		1,568	2,220	838	3,750	5,647	14,023
Fiziki şəxslərə verilmiş kreditlər – ipoteka kreditləri		-	11,540	-	62	-	11,602
Sair maliyyə aktivləri	13	-	160	-	-	-	160
Cəmi		56,788	252,275	104,217	25,439	16,539	455,258

(Cədvəllərdəki rəqəmlər min Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

21. Risklərin idarə edilməsi (davamı)**Kredit riski (davamı)**

Maliyyə aktivlərinin sinifləri üzrə kreditin keyfiyyəti (davamı)

Qeydlər	<u>Vaxtı keçməmiş və dəyersizləşməmiş</u>			<u>Vaxtı keçmiş, Fərdi şəkil-lakin dəyər-sizləşməmiş</u>		Cəmi 2015
	<u>Yüksək reyting 2015</u>	<u>Standart reyting 2015</u>	<u>Qeyri-standart reyting 2015</u>	<u>2015</u>	<u>də dəyersizləşmiş 2015</u>	
Pul vəsaitləri və pul vəsaitlərinin ekvivalentləri (kassada olan pul vəsaitlərindən başqa)	5	-	127,011	-	-	127,011
Kredit təşkilatlarından alınacaq məbləğlər	6	10,379	12,195	-	-	22,574
Müştərilərə verilmiş kreditlər	8					
Dövlətlə bağlı kreditlər		308,048	-	17,786	-	325,834
Korporativ kreditlər		1,299	16,487	17,336	2,643	48,175
Fiziki şəxslərə verilmiş kreditlər – istehlak kreditləri		695	17,593	1,139	6,418	25,845
Fiziki şəxslərə verilmiş kreditlər – sahibkarlar		1,567	5,464	-	3,293	14,697
Fiziki şəxslərə verilmiş kreditlər – ipoteka kreditləri		-	5,422	-	194	5,616
Sair maliyyə aktivləri	13	-	199	-	-	199
Cəmi		321,988	184,371	36,261	12,548	569,951

Vaxtı keçmiş kreditlərin müddətlərə görə təhlili aşağıda təqdim edilir. Vaxtı keçmiş kreditlərin əksəriyyəti dəyersizləşmiş hesab olunmur.

Siyasətinə uyğun olaraq Bank kredit portfeli daxilində reytingləri dəqiq və ardıcıl şəkildə tətbiq etməlidir. Bu mövcud risklərin məqsədli idarə olunması, habelə kredit risklərinin həcmələrini bütün fəaliyyət növləri, coğrafi bölgələr və məhsullar üzrə müqayisə edilməsi imkanını təmin edəcəkdir. Reyting sistemi biznes tərəfdaşlarının qiymətləndirilməsi üçün əsas ilkin məlumat olan bir sıra maliyyə-analitik metodlara, eləcə də işlənmiş bazar məlumatlarına əsaslanır.

Bütün daxili risk kateqoriyaları Bankın reyting siyasətinə uyğun olaraq müəyyən edilir. Verilən reytinglər müntəzəm qaydada qiymətləndirilir və yenidən baxılır.

Vaxtı keçmiş, lakin dəyersizləşməmiş kreditlərin müddətlərinin maliyyə aktivlərinin sinifləri üzrə təhlili

	<u>30 gündən az 2016</u>	<u>31-60 gün 2016</u>	<u>61-90 gün 2016</u>	<u>90 gündən çox 2016</u>	<u>Cəmi 2016</u>
Müştərilərə verilmiş kreditlər					
Dövlətlə bağlı kreditlər	-	-	-	7,997	7,997
Korporativ kreditlər	324	2,389	294	4,770	7,777
Fiziki şəxslərə verilmiş kreditlər – istehlak kreditləri	196	153	151	5,353	5,853
Fiziki şəxslərə verilmiş kreditlər – sahibkarlar	-	552	71	3,127	3,750
Fiziki şəxslərə verilmiş kreditlər – ipoteka kreditləri	-	49	-	13	62
Cəmi	520	3,143	516	21,260	25,439

(Cədvəllərdəki rəqəmlər min Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

21. Risklərin idarə edilməsi (davamı)**Kredit riski (davamı)***Vaxtı keçmiş, lakin dəyərsizləşməmiş kreditlərin müddətlərinin maliyyə aktivlərinin sinifləri üzrə təhlili (davamı)*

	30 gündən az 2015	31-60 gün 2015	61-90 gün 2015	90 gündən çox 2015	Cəmi 2015
Müştərilərə verilmiş kreditlər					
Dövlətlə bağlı kreditlər	–	–	–	–	–
Korporativ kreditlər	233	128	365	1,917	2,643
Fiziki şəxslərə verilmiş kreditlər – istehlak kreditləri	506	374	399	5,139	6,418
Fiziki şəxslərə verilmiş kreditlər – sahibkarlar	692	6	524	2,071	3,293
Fiziki şəxslərə verilmiş kreditlər – ipoteka kreditləri	141	53	–	–	194
Cəmi	1,572	561	1,288	9,127	12,548

Müştərilərə verilmiş kreditlərin dəyərsizləşməsi üçün ehtiyat haqqında daha ətraflı məlumat 8-ci Qeyddə təqdim edilir.

Dəyərsizləşmənin qiymətləndirilməsi

Kreditlərin dəyərsizləşmə baxımından qiymətləndirilməsi zamanı nəzərə alınan əsas amillərə aşağıdakılar daxildir: əsas məbləğlərin və faizlərin ödənilməsinin 90 gündən artıq müddətdə gecikdirilməsi, biznes tərəfdaşlarının pul vəsaitlərinin hərəkətlərində çətinliklər haqqında məlumatın olub-olmaması, kredit reytinglərinin aşağı düşməsi və ya müqavilənin ilkin şərtlərinin pozulması. Bank dəyərsizləşmə baxımından iki səviyyədə qiymətləndirmə aparır: fərdi şəkildə qiymətləndirilən ehtiyatlar və məcmu şəkildə qiymətləndirilən ehtiyatlar.

Fərdi şəkildə qiymətləndirilən ehtiyatlar

Bank fərdi olaraq mühüm olan hər bir kredit və ya avans üzrə tələb olunan ehtiyatları fərdi şəkildə müəyyən edir. Ehtiyatların məbləği müəyyən edildiyi zaman aşağıdakı amillər nəzərə alınır: biznes tərəfdaşının biznes-planının dayanıqlığı, onun maliyyə çətinlikləri yarandığı təqdirdə fəaliyyət nəticələrini təkmilləşdirmək qabiliyyəti, proqnozlaşdırılan mədaxillər və müflislik halında gözlənilən dividend ödənişləri, maliyyə dəstəyinin cəlb edilməsi imkanı, girovun satış dəyəri və gözlənilən pul vəsaitləri hərəkətinin müddətləri. Gözlənilməyən hadisələr daha yaxın diqqət yetirilməsini tələb etdiyi hallar istisna olmaqla, dəyərsizləşmə zərərləri hər hesabat tarixində qiymətləndirilir.

Məcmu şəkildə qiymətləndirilən ehtiyatlar

Fərdi olaraq mühüm olmayan müştərilərə verilmiş kreditlərin (o cümlədən kredit kartları, ipoteka kreditləri və girovsuz istehlakçı kreditlərinin) və fərdi olaraq mühüm olan, lakin fərdi şəkildə dəyərsizləşməsinə dair obyektiv sübutlar olmayan kreditlərin dəyərsizləşməsi üçün ehtiyatlar Məcmu şəkildə qiymətləndirilir. Ehtiyatlar hər bir hesabat tarixinə qiymətləndirilir və bu zaman hər bir kredit portfelini ayrıca təhlil edilir.

Məcmu şəkildə qiymətləndirmə zamanı fərdi şəkildə dəyərsizləşməyə dair obyektiv sübut olmayanda da portfelin dəyərsizləşməsi müəyyən edilir. Dəyərsizləşmə zərərləri aşağıdakı məlumatları nəzərə almaqla müəyyən edilir: portfel üzrə tarixi zərərlər, cari iqtisadi şəraitlər, zərərin yaranması ehtimal edilən andan həmin zərərin dəyərsizləşmə üzrə fərdi şəkildə qiymətləndirilən dəyərsizləşmə zərərinə tələb etməsi müəyyən edildiyi anadək təxmini müddət və gözlənilən mədaxillər və aktiv dəyərsizləşdikdən sonra dəyərin bərpa edilməsi. Bölmə rəhbərliyi bir ilədək ola bilən bu

müddətin müəyyən edilməsinə görə məsuliyyət daşıyır. Bundan sonra dəyərsizləşmə ehtiyatı kredit rəhbərliyi tərəfindən Bankın ümumi siyasətinə uyğunluq baxımından yoxlanılır.

Maliyyə zəmanətləri və akkreditivləri kreditlərlə eyni qaydada qiymətləndirilir və ehtiyat ayrılır.

(Cədvəllərdəki rəqəmlər min Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

21. Risklərin idarə edilməsi (davamı)

Bankın maliyyə aktivləri və öhdəlikləri üzrə coğrafi konsentrasiya belədir:

	2016				2015			
	Azərbaycan	İƏİT	MDB və digər xarici ölkələr	Cəmi	Azərbaycan	İƏİT	MDB və digər xarici ölkələr	Cəmi
Aktivlər								
Pul vəsaitləri və pul vəsaitlərinin ekvivalentləri	91,925	91,871	530	184,326	213,194	14,763	14	227,971
Kredit təşkilatlarından alınacaq məbləğlər	121,208	-	-	121,208	12,195	10,379	-	22,574
Satış üçün mövcud olan investisiya qiymətli kağızları	4,428	-	-	4,428	283	-	-	283
Müştərilərə verilmiş kreditlər	143,801	-	-	143,801	401,781	-	-	401,781
Sair maliyyə aktivləri	160	-	-	160	199	-	-	199
	361,522	91,871	530	453,923	627,652	25,142	14	652,808
Öhdəliklər								
Banklar və dövlət təşkilatları qarşısında öhdəliklər	173,965	1,219	-	175,184	337,201	16,183	-	353,384
Müştərilər qarşısında öhdəliklər	217,391	14,760	188	232,339	252,959	3,540	4,556	261,055
Sair maliyyə öhdəlikləri	3,937	234	-	4,171	970	928	-	1,898
	395,293	16,213	188	411,694	591,130	20,651	4,556	616,337
Xalis (öhdəliklər)/aktivlər	(33,771)	75,658	342	42,229	36,522	4,491	(4,542)	36,471

Likvidlik riski və maliyyələşdirmənin idarə edilməsi

Likvidlik riski adi və ya fəvqəladə şəraitdə ödəniş tarixində Bankın ödənişlə bağlı öhdəliklərini yerinə yetirə bilməməsi riskidir. Bu riski məhdudlaşdırmaq məqsədilə rəhbərlik mövcud minimal bank əmanətləri məbləğindən əlavə müxtəlif maliyyələşdirmə mənbələrini təmin etmişdir və bundan əlavə likvidliyi nəzərə almaqla aktivləri idarə edir və gələcək pul vəsaitləri hərəkətlərinin və likvidliyin gündəlik monitorinqini həyata keçirir. Bu proses gözlənilən pul vəsaitləri hərəkətlərinin qiymətləndirilməsini və tələb olunduqda əlavə maliyyələşdirmə əldə etmək üçün istifadə edilə bilən yüksək keyfiyyətli təminatın mövcudluğunu daxil edir.

Bank pul vəsaitlərinin hərəkəti gözlənilmədən kəsildiyi təqdirdə asanlıqla satıla bilən yüksək tələbatlı müxtəlif növ aktivlər portfelinə sahibdir. Bundan əlavə, Bank ARMB-də məcburi ehtiyat yerləşdirmiş və onun məbləği cəlb edilmiş müştəri əmanətlərinin səviyyəsindən asılıdır.

Likvidlik vəziyyəti Bank tərəfindən ARMB-nin təyin etdiyi müəyyən likvidlik əmsallarına əsaslanır. ARMB banklardan ani likvidlik əmsalını minimum 30% saxlamağı tələb edir. 31 dekabrda bu əmsallar aşağıdakı kimi olmuşdur:

	2016, %	2015, %
Ani likvidlik əmsalı (bir gün ərzində alınacaq və ya satılacaq aktivlər / tələb əsasında ödənilən öhdəliklər)	123.5	117.6

Maliyyə öhdəliklərinin ödəniş tarixinə qədər qalmış müddətlər üzrə təhlili

Aşağıdakı cədvəllərdə diskont edilməmiş müqavilə öhdəlikləri əsasında Bankın 31 dekabrda maliyyə öhdəlikləri ödəniş tarixinə qalmış müddətlər üzrə təqdim edilir. Tələb əsasında ödənilməli öhdəliklər ödəniş tələbinin mümkün olan ən tez tarixdə verilmiş hesab olunur. Azərbaycan qanunvericiliyinə uyğun olaraq Bankın əmanətçinin tələbinə əsasən əmanət şərtinin əsas məbləğlərini ödəmək öhdəliyi var. Lakin, əmanətin saxlanması tarixinə uyğun olaraq Bank əmanətin orta müddəti aşağıda göstərilən müştəri əmanətlərinin müqavilə üzrə ödəmə müddətindən çox olacağını gözləyir.

31 dekabr 2016-cı il	3 aydan az	3-12 ay	1-5 il	5 ildən çox	Cəmi
Maliyyə öhdəlikləri					
Banklar və dövlət təşkilatları qarşısında öhdəliklər	59,733	106,171	6,403	12,455	184,762
Müştərilər qarşısında öhdəliklər	152,522	50,496	22,596	30,205	255,819
Digər öhdəliklər	4,171	-	-	-	4,171
Cəmi diskont edilməmiş maliyyə öhdəlikləri	216,426	156,667	28,999	42,660	444,752

(Cədvəllərdəki rəqəmlər min Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

21. Risklərin idarə edilməsi (davamı)*Maliyyə öhdəliklərinin ödəniş tarixinə qədər qalmış müddətlər üzrə təhlili (davamı)*

31 dekabr 2015-ci il	3 aydan az	3-12 ay	1-5 il	5 ildən çox	Cəmi
Maliyyə öhdəlikləri					
Banklar və dövlət təşkilatları qarşısında öhdəliklər	22,458	327,814	6,469	4,000	360,741
Müştərilər qarşısında öhdəliklər	129,131	19,556	79,861	115,430	343,978
Digər öhdəliklər	1,898	-	-	-	1,898
Cəmi diskont edilməmiş maliyyə öhdəlikləri	153,487	347,370	86,330	119,430	706,617

Aşağıdakı cədvəldə Bankın kreditlə bağlı təəhhüdlərinin müqavilə müddətləri göstərilir. Hər bir istifadə edilməmiş kredit öhdəliyi istifadə edilə bildiyi ən erkən tarixi daxil edən vaxt civarına salınır. Buraxılmış maliyyə zamanətləri müqavilələri üçün zamanətin maksimal məbləği zamanətin çağırılı bildiyi ən erkən dövrə aid edilir.

	3 aydan az	3-12 ay	1-5 il	5 ildən çox	Cəmi
2016	35,568	39,391	6,259	19,204	100,422
2015	31,025	53,233	1,031	-	85,289

Bank gözləyir ki, potensial öhdəliklərin və ya təəhhüdlərin hamısının öhdəlik müddəti tamamlanana qədər yerinə yetirilməsi tələb olunmayacaqdır.

Bankın öhdəlikləri yerinə yetirmək qabiliyyəti müəyyən müddət ərzində aktivlərin ekvivalent məbləğini reallaşdırmaq qabiliyyətindən asılıdır. Bir il müddətində dövlət təşkilatlarından alınacaq məbləğlərin cəmləşməsi mövcuddur. Bu vəsaitlərin iri məbləğdə çıxarılması Bankın əməliyyatlarına mənfi təsir göstərə bilər. Yaxın gələcəkdə Bankın maliyyələşdirməsi həmin səviyyədə saxlanacaq və bu vəsaitləri çıxarmaq zərurəti yaranarsa, Bank əvvəlcədən bildiriş alacaq və lazımı ödənişləri aparmaq məqsədilə tez satılan aktivlərini sata biləcək.

Müddətlər üzrə təhlili cari hesabların tarixi sabitliyini əks etdirmir. Onların ödənilməsi tarixən yuxarıdakı cədvəllərdə göstərilən müddətlərdən daha uzun müddətdə aparılmışdır. Bu qalıqlar yuxarıdakı cədvəllərdə üç aydan az müddət ərzində ödəniləcək məbləğlərə daxil edilmişdir.

Bazar riski

Bazar riski maliyyə alətlərinin gələcək pul vəsaitləri hərəkətlərinin ədalətli dəyəri faiz dərəcəsi, valyuta məzənnələri və pay alətlərinin qiymətləri kimi bazar parametrlərində dəyişikliklər nəticəsində tərəddüd etməsi riskidir. Bank əhəmiyyətli kapital, korporativ sabit gəlir və ya törəmə alətlərə malik deyildir.

Faiz dərəcəsi riski

Faiz dərəcəsi riski maliyyə aktivlərinin ədalətli dəyərinin və ya gələcək pul vəsaitləri hərəkətlərinin faiz dərəcəsinin artması/azalması nəticəsində ucuzlaşması/bahalaşması riskidir. Aşağıdakı cədvəldə, bütün digər göstəricilər sabit qalmaqla, Bankın mənfəət və ya zərər haqqında hesabatının faiz dərəcələrindəki məntiqi baxımdan mümkün olan dəyişikliklərə həssaslığı nümayiş etdirilir.

Cari ilin mənfəətinin həssaslığı 31 dekabr tarixinə dəyişən faiz dərəcəli qeyri-ticarət maliyyə aktivləri və maliyyə öhdəlikləri əsasında hesablanmış bir il üçün xalis faiz gəliri üzrə faiz dərəcəsinə ehtimal edilən dəyişikliklərin təsiridir. Kapitalın həssaslığı gəlirlilik əyrisindən paralel kənarlaşmaların olması fərziyyəsi əsasında faiz dərəcələrində ehtimal edilən dəyişikliklərin 31 dekabr tarixinə müəyyən dərəcəli satış üçün mövcud olan maliyyə aktivlərini yenidən qiymətləndirməklə hesablanır. Bununla bərabər, yerli bazarda satış üçün mövcud olan maliyyə aktivlərinin faiz dərəcəsi alış və ya satış zamanı həmin qiymətli kağızlar üzrə hesablanmış endirimə və ya əlavəyə (alınmış və ya satılmış qiymətli kağızların faktiki qiymətinə daxil edilir) əsaslandığı üçün, müəyyən dərəcəli satış üçün mövcud olan maliyyə aktivlərinə tətbiq edilən dərəcələrdə hər hansı dəyişikliklər kapitalla heç bir təsir göstərmir.

(Cədvəllərdəki rəqəmlər min Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

21. Risklərin idarə edilməsi (davamı)

Valyuta	Artım/(azalma), faizlə % 2016	Xalis faiz gəlirinin həssaslığı 2016
ABŞ dolları	+0.60%/-0.08%	(7)/1

Valyuta riski

Valyuta riski – maliyyə alətinin dəyərinin xarici valyuta dərəcələrində dəyişikliklərə görə təəddüd etməsi riskidir. İdarə Heyəti ARMB göstərişlərinə uyğun olaraq valyuta pozisiyaları üzrə limitlər müəyyən etmişdir. Pozisiyalara gündəlik monitoring edilir.

Aşağıdakı cədvəldə 31 dekabrda Bankın qeyri-ticarət monetar aktivləri və öhdəlikləri və proqnozlaşdırılmış pul vəsaitləri hərəkətləri üzrə əhəmiyyətli riskə məruz qaldığı valyutalar göstərilir. Təhlil, bütün digər göstəricilərin sabit qalması şərti ilə, valyuta məzənnəsinin AZN-ə qarşı məntiqi dərəcədə mümkün olan hərəkətinin mənfəət və ya zərər haqqında hesabatə təsirini (valyutaya qarşı həssas olan qeyri-ticarət monetar aktivlərin və öhdəliklərin ədalətli dəyərinə görə) hesablayır. Kapitala təsir mənfəət və ya zərər haqqında hesabatə təsirdən fərqlənmir. Cədvəldə mənfəət və ya zərər haqqında hesabatda və ya kapitalda potensial xalis azalmanı, müsbət məbləğ isə xalis potensial artmanı əks etdirir.

Valyuta	Məzənnədə artım % 2016	Vergidən əvvəl mənfəətə təsir 2016	Məzənnədə artım % 2015	Vergidən əvvəl mənfəətə təsir 2015
ABŞ dolları	20.00%	2,122	60.00%	(9,483)
AVRO	20.00%	(52)	60.00%	(99)

Valyuta	Məzənnədə azalma % 2016	Vergidən əvvəl mənfəətə təsir 2016	Məzənnədə azalma % 2015	Vergidən əvvəl mənfəətə təsir 2015
ABŞ dolları	-20.00%	(2,122)	-15.00%	2,371
AVRO	-20.00%	52	-15.00%	25

Əməliyyat riski

Əməliyyat riski – sistemlərin nasazlığı, işçilərin səhvi, saxtakarlıq və ya xarici hadisələr nəticəsində yaranan riskdir. Nəzarət sistemi işləməyəndə əməliyyat riskləri nüfuza xələl vura, hüquqi nəticələrə və ya maliyyə zərərlərinə gətirib çıxara bilər. Bank bütün əməliyyat risklərinin aradan götürülməsini təmin edə bilməz, lakin Bankın bu riskləri idarə etmək üçün nəzarət sistemi var. Nəzarət sisteminə vəzifələrin səmərəli bölünməsi, məlumat bazasına daxil olma, əməliyyatların təsdiq etmə və tutuşdurma prosedurları, heyətin təlimləndirilməsi və qiymətləndirilməsi prosesləri, eləcə də daxili auditdən istifadə daxildir.

(Cədvəllərdəki rəqəmlər min Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

22. Ədalətli dəyərin ölçülməsi**Ədalətli dəyər iyerarxiyası**

Aşağıdakı cədvəldə ədalətli dəyərlə uçota alınmış maliyyə alətlərinin ədalətli dəyər iyerarxiyasının səviyyələri üzrə təhlili verilir:

	Qiymətləndirmə tarixi	Ədalətli dəyərin ölçülməsi üçün istifadə edilən göstəricilər			Cəmi
		Aktiv bazarlarda kvotasiya edilən qiymət (Səviyyə 1)	Əhəmiyyətli müşahidə edilən giriş məlumatları (Səviyyə 2)	Əhəmiyyətli müşahidə edilməyən giriş məlumatları (Səviyyə 3)	
Ədalətli dəyərlə ölçülən aktivlər					
Satış üçün mövcud olan investisiya qiymətli kağızları	31 dekabr 2016-cı il	-	4,248	180	4,428
Ədalətli dəyərləri açıqlanan aktivlər					
Pul vəsaitləri və pul vəsaitlərinin ekvivalentləri	31 dekabr 2016-cı il	184,326	-	-	184,326
Kredit təşkilatlarından alınacaq məbləğlər	31 dekabr 2016-cı il	-	-	121,208	121,208
Müştərilərə verilmiş kreditlər	31 dekabr 2016-cı il	-	-	143,801	143,801
Sair maliyyə aktivləri	31 dekabr 2016-cı il	-	-	160	160
Ədalətli dəyərləri açıqlanan öhdəliklər					
Banklar və dövlət təşkilatları qarşısında öhdəliklər	31 dekabr 2016-cı il	-	-	175,184	175,184
Müştərilər qarşısında öhdəliklər	31 dekabr 2016-cı il	-	-	232,339	232,339
Sair maliyyə öhdəlikləri	31 dekabr 2016-cı il	-	-	4,171	4,171
Ədalətli dəyərin ölçülməsi üçün istifadə edilən göstəricilər					
	Qiymətləndirmə tarixi	Aktiv bazarlarda kvotasiya edilən qiymət (Səviyyə 1)	Əhəmiyyətli müşahidə edilən giriş məlumatları (Səviyyə 2)	Əhəmiyyətli müşahidə edilməyən giriş məlumatları (Səviyyə 3)	Cəmi
Ədalətli dəyərlə ölçülən aktivlər					
Satış üçün mövcud olan investisiya qiymətli kağızları	31 dekabr 2015-ci il	-	-	283	283
Ədalətli dəyərləri açıqlanan aktivlər					
Pul vəsaitləri və pul vəsaitlərinin ekvivalentləri	31 dekabr 2015-cü il	227,971	-	-	227,971
Kredit təşkilatlarından alınacaq məbləğlər	31 dekabr 2015-cü il	-	-	22,574	22,574
Müştərilərə verilmiş kreditlər	31 dekabr 2015-ci il	-	-	401,781	401,781
Sair maliyyə aktivləri	31 dekabr 2015-ci il	-	-	199	199
Ədalətli dəyərləri açıqlanan öhdəliklər					
Banklar və dövlət təşkilatları qarşısında öhdəliklər	31 dekabr 2015-ci il	-	-	353,384	353,384
Müştərilər qarşısında öhdəliklər	31 dekabr 2015-ci il	-	-	261,055	261,055
Sair maliyyə öhdəlikləri	31 dekabr 2015-ci il	-	-	1,898	1,898

(Cədvəllərdəki rəqəmlər min Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

22. Ədalətli dəyərin ölçülməsi (davamı)**Ədalətli dəyər iyerarxiyası (davamı)***Ədalətli dəyərlə əks etdirilməmiş maliyyə aktivlərinin və öhdəliklərinin ədalətli dəyəri*

Aşağıda Bankın maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatında ədalətli dəyərlə əks etdirilməmiş maliyyə alətlərinin balans dəyərləri və ədalətli dəyərləri siniflər üzrə müqayisə edilir. Cədvəldə qeyri-maliyyə aktivlərin və öhdəliklərin ədalətli dəyərləri təqdim edilmir.

	Balans dəyəri 2016	Ədalətli dəyər 2016	Balans dəyəri 2015	Ədalətli dəyər 2015
Maliyyə aktivləri				
Pul vəsaitləri və pul vəsaitlərinin ekvivalentləri	184,326	184,326	227,971	227,971
Kredit təşkilatlarından alınacaq məbləğlər	121,208	121,208	22,574	22,574
Müştərilərə verilmiş kreditlər	143,801	135,926	401,781	385,872
Sair maliyyə aktivləri	160	160	199	199
Maliyyə öhdəlikləri				
Banklar və dövlət təşkilatları qarşısında öhdəliklər	175,184	174,995	353,384	350,549
Müştərilər qarşısında öhdəliklər	232,339	242,671	261,055	249,535
Sair maliyyə öhdəlikləri	4,171	4,171	1,898	1,898

Realizasiya olunmamış ədalətli dəyerdə cəmi tanınmamış dəyişikliklər**Qiymətləndirmə üsulları və ehtimalları**

Aşağıda maliyyə hesabatlarında ədalətli dəyərlə hələ əks etdirilməmiş maliyyə alətlərinin ədalətli dəyərlərini müəyyən etmək üçün istifadə edilən metodologiya və fərziyyələr təsvir olunur.

Ədalətli dəyərləri balans dəyərlərinə təxmini bərabər olan aktivlər

Tez satıla bilən və ödəmə müddəti qısa (üç aydan az) olan maliyyə aktivləri və öhdəlikləri ilə bağlı olaraq ehtimal edilir ki, onların balans dəyərləri təxminən ədalətli dəyərlərinə bərabərdir. Bu ehtimal xüsusi bitmə müddəti olmayan müddətsiz depozitlərə və əmanət hesablarına da tətbiq edilir.

Satış üçün mövcud olan investisiya qiymətli kağızları

Hər hansı qiymətləndirmə modelləri ilə dəyəri müəyyən edilən satış üçün mövcud olan investisiya qiymətli kağızları əsas etibarlı ilə kvotasiya edilməyən kapitaldan və borc qiymətli kağızlarından ibarətdir. Bu qiymətli kağızların dəyəri bəzi hallarda yalnız bazarda müşahidə edilən məlumatları, digər hallarda isə bazarda həm müşahidə edilən, həm də müşahidə edilməyən məlumatları əks etdirən modellər vasitəsilə müəyyən edilir. Bazarda müşahidə edilməyən giriş məlumatlarına investisiya obyektinin gələcək maliyyə göstəriciləri, onun risk profili, eləcə də investisiya obyektinin fəaliyyət göstərdiyi sənaye sahəsi və coğrafi yurisdiksiya ilə bağlı iqtisadi fərziyyələr daxildir.

Amortizasiya hesablanmış dəyərlə uçota alınan maliyyə aktivləri və maliyyə öhdəlikləri

Kvotasiya edilməyən alətlərin, müştərilərə verilmiş kreditlərin, müştəri depozitlərinin, kredit təşkilatlarından alınacaq məbləğlərin, banklar və dövlət təşkilatları qarşısında öhdəliklərin, digər maliyyə aktivlərinin və öhdəliklərinin, maliyyə lizinə əsasən öhdəliklərin ədalətli dəyərini ölçmək üçün gələcək pul vəsaitlərinin hərəkəti eyni şərtlər, kredit riski və qalan ödəmə müddəti olan borclar üçün hazırda mövcud olan dərəcələrlə diskont edilir.

(Cədvəllərdəki rəqəmlər min Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

23. Aktivlərin və öhdəliklərin ödəmə müddətlərinin təhlili

Aşağıdakı cədvəldə aktivlər və öhdəliklər onların qaytarılması və ya ödənilməsi gözlənilən müddətlər üzrə təhlil edilir. Bankın müqavilə ilə nəzərdə tutulmuş diskont edilməmiş ödəmə öhdəliyi "Risklərin idarə edilməsi" adlı 21-ci Qeyddə göstərilir.

	2016			2015		
	1 il ərzində	1 ildən artıq	Cəmi	1 il ərzində	1 ildən artıq	Cəmi
Pul vəsaitləri və pul vəsaitlərinin ekvivalentləri	184,326	-	184,326	227,971	-	227,971
Kredit təşkilatlarından alınacaq məbləğlər	119,808	1,400	121,208	11,095	11,479	22,574
Satış üçün mövcud olan investisiya qiymətli kağızları	-	4,428	4,428	-	283	283
Müştərilərə verilmiş kreditlər	110,956	32,845	143,801	363,181	38,600	401,781
Əmlak və avadanlıqlar	-	7,834	7,834	-	6,469	6,469
Qeyri-maddi aktivlər	-	2,711	2,711	-	1,526	1,526
Cari mənfəət vergisi aktivləri	-	1,040	1,040	-	508	508
Təxirə salınmış mənfəət vergisi aktivləri	-	268	268	-	1,355	1,355
Digər aktivlər	1,940	-	1,940	1,111	-	1,111
Cəmi	417,030	50,526	467,556	603,358	60,220	663,578
Banklar və dövlət təşkilatları qarşısında öhdəliklər	161,798	13,386	175,184	343,616	9,768	353,384
Müştərilər qarşısında öhdəliklər	198,255	34,084	232,339	149,820	111,235	261,055
Digər öhdəliklər	7,737	-	7,737	3,230	-	3,230
Cəmi	367,790	47,470	415,260	496,666	121,003	617,669
Xalis	49,240	3,056	52,296	106,692	(60,783)	45,909

24. Aidiyyəti olan şəxslərə dair açıqlamalar

24 sayılı "Aidiyyəti olan şəxslərə dair açıqlamalar" MHBS-ə uyğun olaraq tərəflər bu halda aidiyyəti olan hesab edilir ki, bir tərəf digər tərəfə nəzarət etmək və ya maliyyə və ya əməliyyat qərarlarının qəbul edilməsində mühüm təsir göstərmək iqtidarındadır. Hər bir potensial aidiyyəti olan tərəf münasibətlərini nəzərdən keçirdikdə, diqqət bu münasibətlərin yalnız hüquqi formasına deyil, mahiyyətinə də yönəldilməlidir.

Səhmdarlar vasitəsilə fəaliyyət göstərən Azərbaycan Respublikasının hökuməti Bankın fəaliyyətinə nəzarət edir. Azərbaycan Respublikasının hökuməti öz dövlət orqanları və digər təşkilatlar (birlikdə "dövlət müəssisələri") vasitəsilə əhəmiyyətli sayda müəssisələrə birbaşa və ya dolayısı ilə nəzarət edir və bunlara əhəmiyyətli təsir göstərir. Azərbaycan Respublikasının Hökuməti ictimaiyyətə və ya mülkiyyəti/nəzarəti altında olan müəssisələrə hökumətin mülkiyyətində və ya birbaşa və ya dolayısı ilə nəzarəti altında olan müəssisələrin tam siyahısını təqdim etmir. Belə vəziyyətdə Bankın rəhbərliyi yalnız hazırkı daxili idarəetmə sisteminin dövlətin nəzarəti altında olan müəssisələrlə əməliyyatlarla bağlı təqdim etməyə imkan verdiyi məlumatı, habelə rəhbərliyin ən yaxşı biliyinə görə dövlətin nəzarəti altında olan müəssisə hesab olunana bilən müəssisələr haqqında məlumatları açıqlamışdır.

Aidiyyəti olan şəxslər aidiyyəti olmayan tərəflərin həyata keçirə bilmədiyi əməliyyatlarda iştirak edə bilər və aidiyyəti olan şəxslər arasında əməliyyatlar aidiyyəti olmayan şəxslər arasında əməliyyatlarla eyni şərtlər, müddət və məbləğdə aparılmaya bilər.

(Cədvəllərdəki rəqəmlər min Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

24. Aidiyyəti olan şəxslərə dair açıqlamalar (davamı)

Aidiyyəti olan şəxslərlə əməliyyatların həcmi, ilin sonunda qalıq balansları və il üzrə əlaqəli xərc və gəlir aşağıda göstərilir:

	2016			2015		
	Səhmdarlar	Ümumi nəzarət altında olan müəssisələr	Əsas rəhbərlik heyəti	Səhmdarlar	Ümumi nəzarət altında olan müəssisələr	Əsas rəhbərlik heyəti
1 yanvarda kredit qalığı, ümumi	-	334,256	91	-	155,027	60
İl ərzində verilmiş kreditlər	-	2,787	31	-	29,659	31
İl ərzində kredit ödəmələri	-	(268,476)	(20)	-	(3,501)	-
Məzənnə fərqinin təsiri	-	5,786	-	-	153,086	-
Digər hərəkətlər	-	(30)	-	-	(15)	-
31 dekabrda kredit qalığı, ümumi	-	74,323	102	-	334,256	91
Çıxılsın: 31 dekabrda dəyersizləşmə üçün ehtiyat	-	(1,135)	(4)	-	(986)	(10)
31 dekabrda kredit qalığı, xalis	-	73,118	98	-	333,270	81
Kreditlər üzrə faiz gəliri	-	6,223	2	-	6,331	3
Kreditlər üzrə dəyersizləşmə (xərçi)/gəlir	-	(149)	6	-	(986)	(6)

	2016			2015		
	Səhmdarlar	Ümumi nəzarət altında olan müəssisələr	Əsas rəhbərlik heyəti	Səhmdarlar	Ümumi nəzarət altında olan müəssisələr	Əsas rəhbərlik heyəti
1 yanvara depozitlər	12,130	322,660	17	-	163,716	-
İl ərzində alınmış depozitlər	-	6,265	2	12,119	9,846	16
İl ərzində ödənilmiş depozitlər	(12,130)	(294,364)	-	-	(3,809)	-
Məzənnə fərqinin təsiri	-	33,074	-	-	153,101	-
Digər hərəkətlər	-	(318)	3	11	(194)	1
31 dekabrda depozitlər	-	67,317	22	12,130	322,660	17
31 dekabrda cari hesablar	4,680	12,074	-	1	22,176	8
Pul vəsaitləri və pul vəsaitlərinin ekvivalentləri	2,458	9,065	-	409	47,685	-
Depozitlər üzrə faiz xərci	203	4,081	5	141	672	9
Digər əməliyyat xərcləri	-	1,608	-	-	909	-
Əməliyyat gəliri	184	1,518	2	276	239	3

Əsas rəhbərlik heyətinə ödənişlər aşağıdakılardan ibarətdir:

	2016	2015
Əmək haqqı və digər ödənişlər	701	566
Sosial sığorta xərcləri	154	125
Əsas rəhbərlik heyətinə cəmi ödənişlər	855	691

31 dekabr 2016-cı il tarixində başa çatan il üzrə əsas rəhbərlik heyəti on (2015-ci il: doqquz) üzvdən ibarət olmuşdur.

(Cədvəllərdəki rəqəmlər min Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

25. Kapitalın adekvatlığı

Bank fəaliyyətinə məxsus olan risklərdən qorunmaq məqsədilə kapital bazasını fəal şəkildə idarə edir. Bankın kapitalının adekvatlığına ARMB-nin Banka nəzarət etdiyi zaman müəyyən etdiyi normativlərdən istifadə etməklə MBNP tərəfindən nəzarət edilir.

Bank tərəfindən kapitalın idarə edilməsi siyasətinin əsas məqsədi – Bankda kapitalla bağlı müəyyən olunmuş xarici tələblərin yerinə yetirilməsinin, habelə fəaliyyətin həyata keçirilməsi və səhmdar dəyərinin maksimal artırılması məqsədilə yüksək kredit reytinginin və sağlam kapital nisbətlerinin dəstəklənməsinin təmin edilməsidir.

Bank iqtisadi şərait və fəaliyyətinin risk xüsusiyyətləri dəyişdikcə kapital strukturunu idarə edir və müvafiq düzəlişlər aparır. Kapitalın strukturunu saxlamaq və ya bu strukturda düzəlişlər etmək məqsədilə Bank səhmdarlara dividend ödənişləri məbləğində düzəlişlər edə, kapitalı səhmdarlara qaytara və ya kapital qiymətli kağızlarını buraxa bilər. Keçən illərlə müqayisədə məqsəd, siyasət və proseslərdə dəyişikliklər baş verməmişdir.

ARMB kapitalın adekvatlığı əmsalı

ARMB banklardan kapital üçün minimal 1-ci dərəcəli kapitalı və məcmu kapitalın adekvatlığı əmsalını risk dərəcəsi üzrə ölçülmüş aktivlərin, müvafiq olaraq, 5% (2015-ci il: 5%) və 10% (2015-ci il: 10%) dərəcələrində saxlamağı tələb edir.

31 dekabr 2016-cı və 2015-ci il tarixlərinə Bankın bu əsasla 1-ci dərəcəli kapitalı və məcmu kapitalın adekvatlığı əmsalı aşağıdakı kimi olmuşdur:

	2016	2015
1-ci dərəcəli kapital	44,572	45,840
2-ci dərəcəli kapital	11,308	5,509
Çıxılsın: kapitaldan tutulmalar	(470)	(458)
Cəmi nizamlayıcı kapital	55,410	50,891
Risk dərəcəsi üzrə ölçülmüş aktivlər		
Kapital adekvatlığı əmsalı (1-ci dərəcəli kapital)	13.69%	9.34%
Kapital adekvatlığı əmsalı (Cəmi kapital)	17.02%	10.36%

26. Hesabat dövründən sonra baş vermiş hadisələr

2017-ci ilin fevral ayında Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 10 fevral 2017-ci il tarixli Sərəncamına əsasən "Bank Standard" QSC-yə verilmiş kredit və Bankın ARMB qarşısındakı öhdəlikləri "Aqrarkredit" QSC-yə ötürülmüşdür.